



**Polish Presidency
of the Visegrad Group
July 2020–June 2021**

PROGRAM PREZYDENCJI

Spis treści

| | |
|----------------------------------|----|
| Wprowadzenie | 3 |
| Cele prezydencji..... | 4 |
| Priorytety prezydencji | 4 |
| Propozycje działań..... | 7 |
| Gospodarka i łączność | 8 |
| Gospodarka..... | 8 |
| Łączność (connectivity)..... | 21 |
| Bezpieczeństwo | 29 |
| Społeczeństwo | 33 |
| Inne płaszczyzny współpracy..... | 39 |



Warszawa, czerwiec 2020 r.

**PROGRAM
POLSKIEJ PREZYDENCJI W GRUPIE WYSZEHRADZKIEJ (V4)**

1.07.2020 – 30.06.2021

„Powrót na właściwe tory” [„Back on track”]

Wprowadzenie

Polska obejmuje 1 lipca 2020 r. roczne przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej (V4). Prezydencja zbiega się w czasie z bezprecedensowym ogólnoswiatowym kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, która wystawiła funkcjonowanie społeczeństw na ciężką próbę. Reakcja Europy i świata na pandemię w aspekcie medycznym, społecznym i gospodarczym, będzie miała istotny wpływ na rozwój poszczególnych państw, regionów, UE i całego świata. Pandemia i proces radzenia sobie z jej konsekwencjami istotnie wpłynie również w wielu obszarach i aspektach na przebieg polskiej prezydencji w V4. Państwa V4 będą musiały aktywnie współpracować, aby opanować skutki pandemii koronawirusa, wspólnie działając na rzecz skierowania życia społeczno-gospodarczego w regionie i UE na właściwe tory. Stałym zadaniem jest budowanie wizerunku regionu środkowoeuropejskiego oraz V4 jako elastycznego i konstruktywnego partnera. W tych trudnych czasach niezbędne jest prowadzenie dialogu. Równie duże znaczenie mają gesty solidarności i dobrej woli.

Polska prezydencja w V4 zbiega się z 30. rocznicą nawiązania współpracy wyszehradzkiej (luty 1991). Spotkanie wysokiego szczebla, jakie trzy dekady temu odbyło się w węgierskim Wyszehradzie, miało doniosłe znaczenie dla Europy Środkowej. A jeśli już mowa o ważnych dla V4 rocznicach, trzeba wskazać, że jeszcze w pierwszej połowie polskiej prezydencji będziemy mieli okazję do kontynuacji obchodów 20. rocznicy powołania Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (MFW) w czerwcu 2000 r.

Powyższe dwie ważne rocznice i powiązane z nimi wydarzenia ujmują polską prezydencję w V4 w pewne ramy. Kontynuując pracę i osiągnięcia prezydencji czeskiej w V4, skupimy się na problemach regionu i dotyczących go kwestiach unijnych. Nadchodząca prezydencja w V4 stanowi również okazję do wdrożenia projektów (zarówno symbolicznych, jak i praktycznych) podkreślających znaczenie współpracy wewnątrz V4 dla jej członków i osiągnięcia praktycznych postępów.

Hasłem współpracy V4 podczas prezydencji będzie „Powrót na właściwe tory” („Back on track”).

Cele prezydencji

1. Silna V4 w silnej Europie

Cel związany z koordynacją polityki państw V4 w UE:

- Konsultacje i koordynacja V4 na szczeblu politycznym UE, wzmocnienie wpływu państw V4 na proces decyzyjny UE.
- Wspólne radzenie sobie z problemami takimi jak susze i malejące zasoby wodne („V4 water”).
- Pogłębianie współpracy V4 w politykach sektorowych.
- Współpraca w formacie V4+.

2. Powrót do normalności

Cel związany ze zwalczaniem pandemii COVID-19 i jej skutków:

- Współpraca V4 na rzecz jak najszybszego powrotu do normalności po pandemii („V4 recovery”).
- Współpraca w dziedzinie zdrowia i nauki.

3. Kontakty międzyludzkie

Cel związany z integracją i spójnością wewnątrz V4:

- Współpraca w obszarze szeroko zdefiniowanych połączeń i synergii („V4 connectivity”).
- Rozwijanie kontaktów między społeczeństwami państw V4 („V4 people”), np. w obszarach kultury, młodzieży, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, sportu.
- Wspólna/wzajemna promocja w ramach V4.
- Przywrócenie oraz wzmocnienie współpracy i kontaktów transgranicznych wygaszonych wskutek pandemii.

4. Cyfrowa V4 — e-V4

Cel związany z rozwojem współpracy V4 w sektorze cyfrowym:

- Współpraca V4 w obszarze agendy cyfrowej, w tym cyfryzacji, sztucznej inteligencji (AI), robotyki, e-handlu, cyberbezpieczeństwa.
- Budowanie wewnątrz V4 zrównoważonych relacji pozwalających chronić wspólne interesy regionu w ramach procesu cyfryzacji w UE.
- Wzmocnienie i rozbudowanie współpracy V4 w obszarze innowacyjności i stosowania nowych technologii.
- Rozbudowanie współpracy V4 w obszarze technologii w administracji (GovTech), cyfryzacji i wsparcia innowacyjności poprzez inicjatywy transgraniczne i promowanie współpracy między regionalnymi podmiotami prywatnymi i publicznymi.

Priorytety prezydencji

Podczas polskiej prezydencji główną platformą współpracy V4 pozostanie Unia Europejska (UE). To właśnie poprzez skuteczne oddziaływanie na agendę europejską nasze cztery państwa mogą częściowo kształtować światowy ład i wywierać rzeczywisty wpływ na swoje najbliższe otoczenie.

Nadchodzący rok będzie dla UE i jej państw członkowskich czasem wychodzenia z kryzysu związanego z pandemią COVID-19, w tym jej skutkami społecznymi i gospodarczymi.

Zadaniem polskiej prezydencji będzie przedstawienie wspólnego stanowiska wobec szczegółów struktury Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO/Next Generation EU¹) na końcowym etapie negocjacji pakietu Wieloletnich Ram Finansowych-EIO. W kontekście kryzysów wywołanych pandemią COVID-19 koordynacja

¹ European Recovery Instrument (ERI)/Next Generation EU

działań V4 jest również istotna w odniesieniu do aktualnych inicjatyw po zakończeniu pandemii. Szczególnie znaczenie mieć będzie współpraca w dziedzinie zdrowia, jednak pożądana i potrzebna jest ona również w dziedzinie transportu. Szczególną uwagę należy zwrócić także na wzmacnianie istotnych interesów gospodarczych V4 przy jednoczesnym kształtowaniu fundamentów suwerenności gospodarczej w przemyśle UE (równe szanse dla wszystkich przedsiębiorców w V4).

Koordinacja działań V4 w UE powinna również obejmować szereg innych inicjatyw unijnych dotyczących m.in. rynku wewnętrznego, w tym jego wymiaru cyfrowego (w szczególności AI i ustawy o usługach cyfrowych), polityki przemysłowej, polityki socjalnej i rolnictwa.

Pandemia unaoczniała, jak istotne stało się podejście do kwestii polityki cyfryzacji i innowacyjności. Wobec pojawienia się nowych technologii w obszarach takich jak sztuczna inteligencja, Internet rzeczy, komputery kwantowe, cyberbezpieczeństwo i innych, sprawą kluczową stało się rozpatrzenie zarówno szans, jak i wyzwań, które niosą ze sobą te narzędzia. Polska prezydencja dążyć będzie do opracowania jasnych, akceptowalnych i praktycznych ram polityki w tych i innych obszarach GovTech, zarówno na poziomie wielostronnym, jak i ogólnoeuropejskim. Szczególny nacisk należy położyć na zapewnienie, że osiągnięte zyski cyfrowe i cenne inicjatywy realizowane w tej dziedzinie podczas pandemii zostaną podtrzymane niezależnie od stanu wychodzenia z epidemii i będą wspierać cyfryzację instytucji prywatnych i publicznych w regionie.

Podczas polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej podjęte zostaną kluczowe i ostateczne decyzje dotyczące wielkości i struktury Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) na lata 2021–2027, w tym te dotyczące polityki spójności i systemu jej wdrożenia. Ważnym elementem prezydencji będzie zatem koordynacja działań V4 w sferze negocjacji WRF i programowania polityki spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

Zwalczanie pandemii COVID-19 wpłynie niewątpliwie na kształt pakietu legislacyjnego i dokumentów programowych polityki spójności. Z jednej strony czynnik ten określa priorytety i metody pracy instytucji UE (w tym program i kalendarz współpracy V4+), z drugiej natomiast wymusi przyjęcie pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021–2027, a nawet propozycji WRF jako całości, w nowej rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Współpraca V4+ będzie prawdopodobnie niezbędna w związku z rozmowami na temat wykorzystania funduszy dostępnych jeszcze w ramach polityki spójności na lata 2014–2020 do zwalczania skutków pandemii COVID-19 (Coronavirus Response Investment Initiative).

Kluczowym wyzwaniem dla UE i jej państw członkowskich będzie nadal polityka klimatyczna, która wywiera horyzontalny wpływ na szereg innych polityk europejskich. Przedstawiony przez Komisję Europejską (KE) komunikat „Europejski Zielony Ład”, nowa strategia rozwojowa UE, będzie wymagać skoordynowanych działań gospodarczych i środowiskowych, szczególnie w aktualnej sytuacji spowodowanej pandemią. Obecnie, w obliczu spodziewanego kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią, regiony najbardziej dotknięte kosztami przejścia na gospodarkę neutralną klimatycznie zostaną dodatkowo obciążone. Podczas nadchodzących negocjacji WRF niezbędne jest zabezpieczenie ambitnych zasobów finansowych na realizację celów polityki klimatycznej, w tym odpowiednie finansowanie polityk sektorowych umożliwiające wdrożenie strategii klimatycznych UE w różnych sektorach.

Ważnym elementem agendy UE pozostanie polityka migracyjna; konieczne będzie podtrzymanie jednolitej aktywności V4 w tym obszarze, zwłaszcza że w Radzie UE rozpoczną się wkrótce prace nad nowym Paktem w sprawie Migracji i Azylu, a także dalsze prace nad reformą systemu azylowego. Kluczowe jest pełne

wykorzystanie współpracy państw V4 w tym względzie, aby skutecznie zapobiegać wprowadzeniu rozwiązań sprzecznych ze wspólnym stanowiskiem państw V4, w szczególności dotyczących przymusowej relokacji migrantów.

Epidemia COVID-19 potwierdziła zarówno niedopasowanie rynku pracy, jak i popyt na kluczowe zawody i umiejętności oraz brak zabezpieczenia społecznego pracowników w tak zwanych nietypowych formach zatrudnienia. Podczas polskiej prezydencji V4 może poruszyć kwestie automatyzacji i robotyzacji zatrudnienia oraz pracy zdalnej.

W odniesieniu do aktualizacji planu UE w obszarze oświaty cyfrowej interesujące będzie dokonanie wewnątrz V4 wymiany doświadczeń związanych z koniecznością przejścia na nauczanie zdalne i jego konsekwencji dla systemów oświaty (również w kontekście aspektów przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu).

Podstawowe znaczenie ma również dalsza dyskusja nad przyszłością integracji europejskiej. Naszym zdaniem odpowiednią platformą do rozmów o nowych pomysłach będzie Konferencja ws. przyszłości Europy, gdyż na jej podstawie możemy zbudować silniejszą, odporniejszą i bardziej konkurencyjną UE. W ramach tej platformy może zająć potrzeba opracowania wspólnego podejścia V4 do wybranych wyzwań stanowiących przedmiot jej prac.

Wyzwaniem dla UE będzie nadal Brexit, szczególnie w sferze gospodarczej (np. konieczność wynegocjowania nowej umowy handlowej), lecz również politycznej. Podczas polskiej prezydencji dalej prowadzona będzie koordynacja działań i stanowisk V4 w obszarze negocjacji z Wielką Brytanią i ich spójnej prezentacji na forum UE.

Z punktu widzenia V4 niezmiernie ważna będzie praca na rzecz jak najściślejszej współpracy transatlantyckiej. Polska prezydencja zwróci również odpowiednią uwagę na współpracę regionalną w ramach Inicjatywy Trójmorza, która stanowi platformę łączącą współpracę V4, UE i transatlantycką.

Kluczowe znaczenie dla V4 będzie mieć współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa. Będzie ona dotyczyć rozwijania spójnego stanowiska V4 w kwestiach polityki obronności omawianych w NATO i UE.

Wyzwaniem będzie jednak nadal niepewność co do faktycznych postępów polityki rozszerzenia UE, która potencjalnie zagraża interesom strategicznym Europy, szczególnie państw Europy Środkowej. W związku z tym V4 udzielać będzie dalszego skoordynowanego wsparcia procesów i działań na rzecz rozszerzenia UE, promując prointegracyjne aspiracje państw Bałkanów Zachodnich (BZ). W tym kontekście ważnym zadaniem dla V4 jest wymiana posiadanych doświadczeń z krajami BZ na temat procesu przystąpienia do UE i pierwszych lat członkostwa oraz motywowanie ich do dokonywania niezbędnych reform. Wykorzystując doświadczenia z prezydencji w Procesie Berlińskim, Polska planuje utrzymanie obecnych programów konsultacji V4/V4+ z krajami BZ. Wspierając zaangażowanie własne samych państw Bałkanów Zachodnich we współpracę regionalną, V4 wdroży za pośrednictwem MFW uzgodnioną pomoc techniczną dla Funduszu Bałkanów Zachodnich .

Ważne dla V4 pozostają również kraje sąsiadujące z UE od wschodu. Kluczowe znaczenie ma tutaj dynamicznie rozwijająca się sytuacja na Ukrainie i Białorusi.

Ważnym aspektem pozostaje zwiększenie zainteresowania państw UE regionem objętym Partnerstwem Wschodnim (PW). Celem polskiej prezydencji jest dalsze promowanie i rozszerzanie współpracy V4, obejmującej działania i projekty wspierające rozwój PW jako niezmiernie najważniejszy długoterminowy

priorytet V4, zwłaszcza w obszarze odporności. Polska prezydencja spróbuje również wziąć pod uwagę gospodarcze aspekty współpracy V4+PW. Niezwykle istotne jest, aby V4 pomogła jak najszybciej przywrócić harmonogram szczytu PW na właściwe tory, tak aby kolejny pełnoprawny szczyt odbył się podczas czeskiej prezydencji w UE w roku 2022.

Dla V4 ważne będzie wsparcie dla wdrażania umów stowarzyszeniowych UE, w tym stanowiących ich integralną część układów o stworzeniu DCFTA (Deep and Comprehensive Free Trade Areas) z Ukrainą, Gruzją i Mołdawią.

Kontynuowane będą konsultacje V4 dotyczące współpracy rozwojowej. Prezydencja będzie się starać zacieśnić mechanizm konsultacji V4 w tym obszarze, stawiając akcent na rozwiązania trwałe a nie tylko doraźne. W tym celu prezydencja inicjować będzie konsultacje dotyczące dzielenia się dobrymi praktykami, wypracowywania kierunków i obszarów wspólnego działania.

Rozwijana będzie współpraca między służbami konsularnymi państw V4. Umożliwi ona wymianę opinii i doświadczeń na temat bieżących problemów w pracy konsularnej oraz przedyskutowanie stanowisk w zakresie bieżącej agendy wizowej UE.

Kontynuowane będą działania na rzecz zwiększenia wewnętrznej spójności V4 we wszystkich obszarach pozapolitycznych, w których państw Grupy Wyszehradzkiej wykazują wspólny interes i działania. W sferze gospodarczej obszarem zainteresowań tradycyjnie będą szeroko rozumiane połączenia infrastrukturalne (transport, energia itd.). Kontynuowana będzie również współpraca w innych obszarach gospodarki.

Współpraca V4 podczas polskiej prezydencji ma na celu wzmocnienie V4 jako wspólnoty. Wsparcie uzyskają wielopoziomowe kontakty między społeczeństwami oraz promocja i rozpowszechnianie kultury i historii krajów Europy Środkowej. Nieodzowną rolę w tym zadaniu odgrywać będzie Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (MFW) i jego liczne instrumenty (granty, stypendia itp.). Fundusz, który w roku 2020 świętuje 20-lecie istnienia, weźmie aktywny udział w obchodach 30-lecia współpracy wyszehradzkiej.

Rozwinięta zostanie współpraca think tanków V4 w ramach platformy Think Visegrad (TV). W tym kontekście planowane jest m.in. przeprowadzenie tradycyjnej konferencji w połowie okresu prezydencji („mid-term conference”). Kontynuowany będzie program wymiany doświadczeń zorganizowany przez TV w ramach Programu Mobilności Służby Cywilnej („Civil Servants Mobility Programme (CSMP)”). Współpraca analityczna V4 odbywać się będzie w ramach platformy V4 Energy Think Tank.

Propozycje działań

Chcąc ująć kompleksową współpracę wyszehradzką w politykach sektorowych podczas polskiej prezydencji w symbolicznych ramach strukturalnych, proponowane inicjatywy i działania zostały podzielone na trzy filary:

- 1. Gospodarka i łączność;**
- 2. Bezpieczeństwo;**
- 3. Społeczeństwo.**

Gospodarka i łączność²

Gospodarka

Czynności związane z przeciwdziałaniem pandemii koronawirusa w świetle szybkiej proliferacji i rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19 w Europie doprowadziły w pierwszym kwartale 2020 roku do konieczności zamknięcia granic i wprowadzenia istotnych i dolegliwych obostrzeń w ich przekraczaniu. Obostrzenia te miały istotny wpływ na układ regionalny V4 w sensie politycznym, gospodarczym i społecznym.

Zadaniem dla wszystkich państw V4 w czasie prezydencji Polski jest jak najszybsze zapewnienie powrotu do normalności. Jest to szczególnie ważne, ponieważ każdy miesiąc ograniczeń generuje straty dla gospodarek. Wymagać to będzie intensywnego dialogu i harmonijnej współpracy w regionie i całej UE. Jest to posunięcie niezmiernie ważne, gdyż nasze kraje są mocno ze sobą związane społecznie i gospodarczo oraz zajmują kluczowe pozycje w swoich bilansach handlowych. Stąd polska prezydencja w V4 chce postawić akcent na współpracę V4 w różnych obszarach dot. przede wszystkim gospodarki, w tym współpracy z UE na rzecz odbudowania i pogłębienia Jednolitego Rynku. Mając na uwadze obecną sytuację, tradycyjny jednolity rynek, a zwłaszcza najbardziej dotknięty przez obostrzenia związane z przeciwdziałaniem pandemii sektor usług, powinien otrzymać natychmiastowe wsparcie. Powinno to być jednym z głównych celów planu naprawczego UE po epidemii COVID-19 w celu odbudowania łańcuchów dostaw usług i przywrócenia płynności w UE. Państwa V4, z racji korzystnego położenia, integracji z czołowymi przemysłowymi łańcuchami wartości w Europie, wykształconej siły roboczej i relatywnie znaczącego udziału przemysłu w PKB powinny kształtować pokryzysową europejską politykę przemysłową i konkurencji. Aspekty gospodarcze polskiej prezydencji V4 powinny odzwierciedlać to wyzwanie, poprzez dyskusję na temat reindustrializacji zarówno na szczeblu premierów i szefów resortów gospodarczych, jak i współpracę ekspercką.

W tym kontekście kluczową kwestią jest planowane przyjęcie i wdrożenie Europejskiego prawa klimatycznego (Climate Law) w postaci rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), który ma umożliwić wdrożenie „Europejskiego Zielonego Ładu”. Prawo klimatyczne ma w założeniu wprowadzić ramy dla stopniowej redukcji emisji gazów cieplarnianych i wzmocnienia pochłaniania w UE oraz przypieczętować jako obowiązujący Unię cel neutralności klimatycznej do 2050 r. Nie pozostanie to bez wpływu na dalsze funkcjonowanie gospodarki obciążonej dodatkowo skutkami pandemii.

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF)

Pierwsza próba zakończenia procesu negocjacji Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) 2021–2027 została podjęta w lutym 2020 r. i zakończyła się brakiem porozumienia, ze względu na utrzymujące się znaczne rozbieżności w oczekiwaniach państw członkowskich, a w szczególności dalszą silną presję płatników netto do poszukiwania oszczędności i redukcji alokacji instrumentów. Proces wypracowania stanowiska z uwagi na wewnętrzne (zagrożenie koronawirusem) i zewnętrzne okoliczności może się wydłużyć. Porozumienie w Radzie nie będzie jednak końcem wypracowywania kształtu kolejnych WRF — pozostanie nadal kwestia osiągnięcia kompromisu z Parlamentem Europejskim, którego zgoda jest wymagana w specjalnej procedurze jednomyślności. V4 stanowi centrum budowania szerszej koalicji, która obejmuje nawet 17 państw członkowskich i stanowi przeciwwagę dla tzw. państw płatników netto. V4 jest częścią nieformalnej grupy o

² Connectivity

nazwie Ambitna Europa (wcześniej funkcjonującej jako Grupa Przyjaciół Spójności), ale również innych formatów: V4+4, V4+3B.

Działania:

Wspólne działania mogą obejmować szereg konsultacji technicznych między państwami V4 na poziomie dyrektorów komórek odpowiedzialnych za negocjowanie WRF, konsultacji na poziomie szefów oraz koordynacji stanowisk przed posiedzeniami Rady ds. Ogólnych (GAC).

Decyzja o ewentualnym zwołaniu szczytu spójności [jako kontynuacja inicjatywy podjętej przez prezydencję słowacką (listopad 2018) i czeską (listopad 2019)] zostanie podjęta później w zależności od przebiegu procesu negocjacji WRF 2021–2027 i przygotowań do przeglądu WRF czy dyskusji na temat WRF po roku 2027.

Woda i walka z suszą (V4 Water)

Musimy wzmocnić środowiskowy, proekologiczny wymiar V4 odpowiedzialnego zaangażowania w rozwiązywanie problemu globalnego. Z powodu zmian klimatu Europę Środkową czekają w nadchodzących latach coraz dłuższe okresy suszy. Wzrastać będzie też częstotliwość występowania gwałtownych i bardzo intensywnych opadów, niosąc ze sobą zwiększone ryzyko powodzi. Zmiany te oznaczają konieczność wypracowania nowego podejścia do zarządzania zasobami wodnymi i ich ochrony. Problematyka ta ma charakter transgraniczny i wymaga ścisłej współpracy. Dostarczenie wody w odpowiedniej ilości oraz jakości dla przemysłu, rolnictwa i dla odbiorców indywidualnych jest wyzwaniem regionalnym i kontynentalnym. Również na poziomie UE rozmawia się o ochronie zasobów wodnych. Ograniczona dostępność wody o odpowiednich parametrach jakościowych coraz częściej bowiem stanowi barierę rozwoju gospodarczego. W interesie V4 leży zatem ujęcie w jej agendzie tematów nawadniania, melioracji, zrównoważonego zarządzania krajobrazem oraz infrastruktury małej i dużej retencji, w szczególności rozwiązań naturalnych (naturalne metody retencjonowania wody). Priorytetem w tym zakresie stanie się zatem konsultowanie krajowych planów przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) i programów retencji wody, a także wspólne zabieganie o finansowanie tych działań ze środków unijnych, w tym WPR.

Polska Prezydencja w V4 planuje organizację obchodów Światowego Dnia Wody³, którego idea jest pokazanie wpływu prawidłowej gospodarki wodnej, w tym w szczególności wody o odpowiednich parametrach jakościowych, na kondycję gospodarczą i społeczną państw.

Rolnictwo — zastosowanie nowych technologii w kontekście wyzwań klimatycznych

W związku ze światową pandemią COVID-19 planowana jest dyskusja i współpraca w ramach V4 jak również na forum UE na rzecz niwelowania jej negatywnych skutków dla sektora rolnego i obszarów wiejskich w państwach V4.

Postępujące zmiany klimatyczne coraz dotkliwiej oddziałują na rolnictwo. Wraz ze stałym wzrostem średniej temperatury Ziemi w wielu regionach notuje się spadek łącznej rocznej sumy opadów, z czym wiążą się ekstremalne zjawiska takie jak susza, fale upałów, czy długotrwały brak pokrywy śnieżnej w okresie zimowym. W tej sytuacji kluczowe dla rolnictwa stają się szybkie i trafne reagowanie na zmiany zachodzące w środowisku. Dlatego tak ważna jest dyskusja i wymiana doświadczeń na temat rolnictwa precyzyjnego, w tym innowacyjnych metod uprawy roślin, rozwoju technologii satelitarnych, zapobiegania suszy i sposobu radzenia sobie z jej skutkami⁴.

³ Światowy Dzień Wody to święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 22 grudnia 1992, obchodzone corocznie 22 marca. Powołane zostało w czasie konferencji Szczyt Ziemi 1992 (UNCED) w Rio de Janeiro w Brazylii, w ramach Agendy 21.

⁴ Na przykład dofinansowanie działań zapewniających gromadzenie i zatrzymywanie wody w glebie, uprawę odmian i gatunków roślin odpornych na stres wodny oraz wprowadzenie nowych technologii produkcji ograniczających zużycie wody, a także rozpowszechnianie wiedzy w zakresie możliwych działań w tym z zakresu agrotechniki zwiększających zasobność gleby w wodę oraz uprawy odmian i gatunków odpowiednich do danych warunków glebowo-wodnych.

W roku 2020 wszedł w życie Protokół o zrównoważonym rolnictwie i rozwoju obszarów wiejskich (SARD) do Konwencji Karpackiej. Protokół stwarza możliwości do szeroko zakrojonej współpracy, którą ułatwić może wsparcie państw V4. Planowane działania obejmują m.in. zapobieganie niekorzystnym skutkom dla powietrza, wody, gleby, krajobrazu i różnorodności biologicznej, włączenie celów zrównoważonego rozwoju sektora rolniczego i obszarów wiejskich do polityk sektorowych, marketing typowych rolniczych i wiejskich produktów i usług oraz promocja rolnictwa ekstensywnego i produkcji organicznej.

Ochrona gleby (gospodarka glebowa) np. nawożenie gleby

Państwa V4 będą kontynuować współpracę w obszarze zarządzania glebą i wodami, związane m.in. ze zwalczaniem suszy.

Przewiduje się wspólne działania V4 zmierzające do włączenia wapnowania gleb do przyszłej WPR i jednocześnie wyłączenia tego rodzaju działań z pomocy de minimis. V4 omówi również inne tematy związane z działaniami na rzecz poprawy jakości gleb (zmniejszenie ich zakwaszenia, zwiększenie przyswajalności składników odżywczych przez rośliny itp.).

Wspólna polityka rolna (WPR) po 2020 roku — negocjacje reformy i/lub przygotowanie do wdrożenia

Ostateczny kształt zaproponowanej przez KE w 2018 roku reformy WPR ma podstawowe znaczenie dla możliwości wspierania rolnictwa i obszarów wiejskich po 2020 roku. Zależnie od dynamiki negocjacji na forum UE działania V4 ukierunkowane będą na kontynuację prac nad przedstawionym w 2018 r. pakietem projektów rozporządzeń ustanawiających przepisy dotyczące realizacji WPR w następnym okresie programowania i na dyskusję w gronie V4 na temat wdrażania reformy WPR. W tym sensie istotna będzie ciągła wymiana informacji na temat przygotowywania krajowych planów strategicznych WPR. W powyższych kontekstach należy również przeanalizować wpływ strategii „Od pola do stołu” i Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Istotnym elementem aktywności może być także koordynacja stanowisk krajów V4 w sprawie przepisów przejściowych związanych z opóźnieniem we wdrożeniu zreformowanej WPR. Odpowiednio finansowana WPR jest również niezbędna do opanowania obecnego kryzysu związanego z COVID-19 oraz spełnienia ścisłych standardów środowiskowych przedstawionych w nowych strategiach UE. V4 powinna omówić możliwości zwiększenia konkurencyjności w sektorze rolniczym UE.

Bioróżnorodność i system żywności

Kraje V4 powinny omówić środki, które można podjąć w odniesieniu do propozycji wynikających z zaprezentowanych przez Komisję Europejską strategii związanych z Europejskim Zielonym Ładem — strategię „Od pola do stołu”, mającą zapewnić sprawiedliwy, zdrowy i przyjazny dla środowiska system żywnościowy, i Unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030, która zakłada udział obywateli, przedsiębiorstw, partnerów społecznych, ośrodków badawczych i społeczeństw na szczeblu krajowym, regionalnym i europejskim.

Kontynuowana będzie współpraca w ramach inicjatywy państw Europy Środkowo-Wschodniej BIOEAST oraz potencjalnych propozycji wspólnych projektów w programie Horyzont 2020 i Europa Horyzont po roku 2020, ukierunkowanych na wykorzystanie badań i innowacji w rolnictwie.

Państwa V4 mogą zmobilizować swoje główne ośrodki produkcji, pomagając Europie osiągnąć samowystarczalność żywnościową, dzięki czemu kontynent zmniejszy swoją zależność od handlu międzynarodowego i importu. Systemy zrównoważonej żywności w państwach V4 i innych krajach BIOEAST mogą wspomóc całościowy europejski system zrównoważonej żywności. Jednakże kwestie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności wymagają inwestycji w badania i innowacje. W związku z czym kraje BIOEAST

muszą otrzymać pomoc, aby mogły zmobilizować swój potencjał i rozwinąć nowe modele biznesowe, co pozwoli im lepiej włączyć swoją produkcję do europejskiego systemu zrównoważonej żywności. Należy omówić nową rolę krajów Europy Środkowej i Wschodniej (krajów BIOEAST) w kontekście europejskich systemów żywności, w szczególności w obszarze badań i inwestycji w innowacje.

Afrykański pomór świń (African Swine Fever - ASF) — działania na rzecz zwalczania choroby w UE

V4 będzie prowadzić dyskusje dotyczące tematyki ASF (rola dzików jako kluczowego rezerwuaru ASF, regulacje UE, wsparcie finansowe ze strony KE), V4 będzie zacieśniać kontakty (wymiana doświadczeń w kwestiach dotyczących zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się ASF, współpraca naukowo-badawcza) i podejmować wspólne wysiłki w instytucjach UE o poparcie w sprawach objętych „Wspólną deklaracją Ministrów Rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej, Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii w zakresie zwalczania ASF w Unii Europejskiej” (przyjętą w Pradze 4.10.2019).

Przeciwdziałanie i ograniczanie marnowania żywności w łańcuchu dostaw

Ograniczenie strat i marnotrawienia żywności jest częścią koncepcji promowania zrównoważonych systemów żywnościowych, uwzględniających zarówno zrównoważoną produkcję żywności, jak i zrównoważoną konsumpcję żywności, zajmujących ważne miejsce w zielonej gospodarce. Bardzo istotne jest również przeciwdziałanie niewłaściwym nawykom żywieniowym i epidemii otyłości, głównie wśród dzieci i młodzieży w UE.

V4 zajmie się również kwestią kształtowania zdrowych nawyków w społeczeństwie i walką z otyłością w ramach WPR. Kontynuowanie „Programu szkół UE” w kolejnej perspektywie finansowej, co najmniej w takiej skali i na takim samym poziomie finansowania jak jest to robione obecnie.

Z uwagi na aktualną sytuację pandemiczną polska prezydencja w V4 rozważy możliwe sposoby zgodnego z prawem UE promowania spożycia krajowych i regionalnych artykułów żywnościowych, co nie tylko zwiększy konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw w regionie, lecz również przyczyni się większego zrównoważenia łańcucha dostaw.

Tworzenie organizacji producenckich i rozwój spółdzielni w celu zwiększenia stopnia organizacji sektora

V4 przeprowadzi konsultacje w sprawie wieloaspektowych instrumentów wsparcia w ramach przyszłej WPR, które wzmocnią pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym. Jednym z proponowanych rozwiązań jest wprowadzenie mechanizmów zachęcających do konsolidacji działalności producentów rolnych poprzez tworzenie m.in. spółdzielni, grup producentów rolnych lub uznanych organizacji producentów oraz ich związków/zrzeszeń, celem budowania partnerskich relacji z kolejnymi uczestnikami łańcucha wartości.

Znakowanie produktów

Wypracowanie wspólnego stanowiska V4 nt. propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej wprowadzenia wymagania podawania w oznakowaniu żywności miejsca pochodzenia mleka oraz mleka i mięsa jako składnika środków spożywczych.

Wynegocjowanie wspólnego stanowiska państw V4 na temat potrzeby znakowania produktów „wolnych od GMO”.

Polityka klimatyczna

W wymiarze globalnym pandemia COVID-19 już bardzo znacząco odbiła się na procesie negocjacji w sprawie zmian klimatu. Kolejna sesja Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC) COP26, która miała odbyć się w listopadzie 2020 w Glasgow została już oficjalnie przeniesiona na 2021, o czym poinformowała Prezydencja szczytu. Pomimo tych zmian w kontekście negocjacji na forum

światowym, należy oczekiwać, że na forum UE podczas Prezydencji PL w V4 nadal będą kontynuowane prace nad aktualizacją wkładów członków UE (Nationally Determined Contributions - NDC) oraz prace legislacyjne nad Europejskim Zielonym Ładem (European Green Deal). Oczekiwana jest w szczególności publikacja oceny skutków do rozporządzenia Europejskie Prawo o klimacie (Climate Law), zakładającego osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. (jesień 2020) oraz propozycja rewizji legislacji klimatycznej w celu umożliwienia realizacji ww. wyższego celu (czerwiec 2021). Temat podwyższenia celu na 2030 r. prawdopodobnie będzie przedmiotem obrad sesji Rady Europejskiej w październiku 2020. Oprócz mitygacji prawo klimatyczne odnosi się również do kwestii adaptacji do zmian klimatu. Punktem odniesienia jest w tym kontekście art. 7 Porozumienia paryskiego. Państwa członkowskie będą zobowiązane do przygotowania oraz wdrożenia strategii i planów adaptacyjnych, z uwzględnieniem zarządzania ryzykiem, które również będą podlegały okresowym przeglądom. Ocenie będzie podlegał również wspólny postęp państw członkowskich na drodze adaptacji do zmian klimatu oraz adekwatność środków podjętych przez poszczególne państwa członkowskie w celu adaptacji do zmian klimatu. Podczas Prezydencji PL w V4 będą kontynuowane prace legislacyjne nad projektem Rozporządzenia ws. Europejskiego Prawa Klimatycznego (European Climate Law).

Innym ważnym tematem w ramach Europejskiego Zielonego Ładu jest Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund). Środki tego Funduszu mają wesprzeć modernizację sektorów górniczych i neutralność klimatyczną, a działania muszą być zaplanowane i odpowiednio wdrożone. Jednym z podstawowych elementów Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jest przygotowanie przez państwa członkowskie terytorialnych planów transformacji, w których powinny zostać określone szczegółowe zasady przeprowadzenia procesu transformacji do 2030 r., i które będą również zgodne ze złożonymi Krajowymi Planami na rzecz Energii i Klimatu. Polska prezydencja będzie zachęcać państwa V4 do współpracy w zakresie dalszych negocjacji ww. projektu rozporządzenia.

Nie bez znaczenia dla V4 są także prace w ramach Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. Obecnie finalizowane są ustalenia w zakresie funkcjonowania m.in. Funduszu Modernizacyjnego czy Innowacyjnego oraz bezpłatnych przydziałów. Wszystkie te mechanizmy pozwalają wesprzeć sprawiedliwą transformację, dlatego bardzo istotne jest, by w kształtowaniu ich zasad zostało wzięte pod uwagę stanowisko V4.

Działania:

Konsultacje między państwami V4;

Opracowanie wspólnego stanowiska V4;

Przygotowywanie (w razie potrzeby) wspólnego dokumentu V4 w formie deklaracji/listu.

Polityka energetyczna: bezpieczna energia na przyszłość

1. Sprawiedliwa transformacja sektora energii w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu; rola transformacji energetycznej w pobudzeniu gospodarczym po pandemii COVID-19

a. Koordynacja stanowisk państw V4 w zakresie strategii UE w sprawie transformacji gospodarki na neutralną dla klimatu do roku 2050 („Europejski Zielony Ład”) oraz zapewnienie realizacji kluczowych projektów wraz z pobudzeniem gospodarki po pandemii.

Konsultacje w sprawie ram legislacyjnych (dyrektywa ETS, OZE oraz efektywność energetyczna).

Koordynacja wspólnego stanowiska w pracach na szczeblu UE służąca wzmocnieniu głosu państw V4 i skutecznemu forsowaniu ich postulatów.

b. Współpraca i wymiana doświadczeń w zakresie implementacji pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, w tym w zakresie jednolitego rynku energii elektrycznej, nowych usług rynkowych oraz gotowości na zagrożenia w systemie elektroenergetycznym oraz efektywności energetycznej na rynku energii elektrycznej.

Koordinacja w ramach V4 służąca wymianie informacji i wypracowaniu wspólnych stanowisk związanych z implementacją pakietu na rzecz wdrożenia pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” i efektywnej realizacji celów polityki energetyczno-klimatycznej UE.

c. Środki UE na transformację energetyczną również w kontekście programów pobudzających gospodarkę po pandemii

- Koordinacja działań V4 na rzecz zapewnienia adekwatnego do potrzeb finansowania sieci na wszystkich poziomach napięcia i infrastruktury energetycznej, w tym elastycznych gazowych źródeł wytwórczych oraz zwiększenia możliwości transgranicznego przesyłu energii.

d. Sprawiedliwa transformacja energetyczna w regionach górniczych V4

Wymiana dobrych praktyk i realizacja projektów regionów górniczych V4 wpisujących się w inicjatywę KE „Coal regions in transition”, którym UE nadaje priorytet realizacji.

Intensyfikacja współpracy w zakresie inicjatywy KE „Coal regions in transition” w kontekście realizacji Europejskiego Zielonego Ładu. Zapewnienie adekwatnych środków finansowych na rzecz przyspieszenia transformacji niskoemisyjnej sektora energetycznego w ramach modernizacji całej gospodarki.

2. Przyszłość ram regulacyjnych europejskiego rynku gazu ziemnego

a. Wypracowanie wspólnego stanowiska V4 nt. projektowanych regulacji w europejskim sektorze gazu ziemnego

b. Utrzymanie wsparcia gazu ziemnego poprzez przyznanie statusu „paliwa przejściowego” („transition fuel”), a w stosownych przypadkach także „paliwa docelowego” („destination fuel”).

Organizacja Forum Gazowego V4 („V4 Gas Forum”), tj. seminarium eksperckiego przedstawicieli administracji, operatorów systemów przesyłowych oraz organów regulacyjnych.

- Włączenie ww. tematu w prace platformy V4 Energy Think Tank Platform.

- Koordinacja stanowiska V4 jako ważnego elementu budowania koalicji na rzecz gazu ziemnego.

Innowacyjne technologie w sektorze energii

a. Wsparcie i rozwój elektromobilności w państwach V4 poprzez rozbudowę infrastruktury ładowania.

b. Prowadzenie wspólnych projektów badawczych V4 mających na celu rozwój technologii magazynowania i pozyskiwania energii elektrycznej, a także wykorzystanie paliw alternatywnych w transporcie

c. Opracowanie wspólnej strategii V4 mającej na celu rozwój wykorzystania wodoru w transporcie i energetyce oraz jego produkcji ze źródeł odnawialnych i konwencjonalnych

d. Wypracowanie wspólnego stanowiska V4 ws. nowelizacji dyrektywy dot. infrastruktury paliw alternatywnych.

Działania:

- Zainicjowanie wspólnej platformy V4, która skupiałaby się na innowacjach w zakresie czystych technologii. Głównym celem platformy będzie promocja neutralnych klimatycznie technologii, które jednocześnie będą miały na celu ożywienie i odbudowę gospodarki po okresie pandemii COVID-19.

Zeroemisyjna energia jądrowa

a. Koordinacja stanowiska V4 w sprawach bieżących w ramach agencji UE oraz innych organizacji międzynarodowych z obszaru energii jądrowej.

b. Wzmocnienie współpracy przemysłowej wśród przedsiębiorców z państw V4 oraz rozwój współpracy naukowo-badawczej w obszarze jądrowym; organizacja forum przemysłu jądrowego V4.

Działania:

- Opracowanie wspólnych stanowisk V4 w zakresie pakietu zrównoważonego finansowania (Sustainable Europe Investment Plan) i przeciwdziałanie wykluczeniu energetyki jądrowej ze zrównoważonej taksonomii

na poziomie aktów delegowanych przy jednoczesnym zapewnieniu terminowej, obiektywnej, opartej na dowodach i naukowej oceny energii jądrowej w kontekście taksonomii przed opublikowaniem pierwszej partii aktów delegowanych.

- Opracowanie wspólnego stanowiska w sprawie postulowanej przez KE reformy Traktatu Euratom.
- Dyskusja nt. ewentualnego powstania Nuclear Alliance/Low Carbon Alliance for Nuclear Energy.
- Współpraca dyrektorów V4 w obszarze energii jądrowej, inicjowanie spotkań tematycznych, bieżąca wymiana informacji nt. statusów programów energetyki jądrowej.

Dyskusja nt. przyszłej roli Europejskiego Forum Energii Jądrowej i jego potencjalnego odtworzenia w formacie eksperckim.

- Wspólne inicjatywy w zakresie komunikacji społecznej i kształtowania zasobów ludzkich w obszarze energetyki jądrowej, np. warsztaty dot. komunikacji społecznej z udziałem przedstawicieli mediów z krajów V4.

Innowacyjność

Kontynuowanie współpracy w nawiązaniu do podpisanej przez państwa V4 Deklaracji warszawskiej (2017 r.), zakładającej strategiczny sojusz na rzecz innowacji, wykorzystanie potencjału V4 w sektorach kluczowych z punktu widzenia przyszłości przemysłu (inteligentna służba zdrowia, przemysł o niskiej emisji dwutlenku węgla, przemysłowy internet rzeczy i cyberbezpieczeństwo).

V4 zachęcać będzie do kompleksowej koordynacji między badaniami naukowymi a rozwojem technologicznym. V4 omówi bardziej wzmożoną współpracę w ramach gospodarki 4.0, w tym rolę innowacyjnej gospodarki w zwalczaniu skutków światowego kryzysu pandemicznego.

Biogospodarka

Gospodarka o obiegu zamkniętym — uwolnienie potencjału biogospodarczego państw V4 (w kontekście m.in. wspólnej inicjatywy Unii Europejskiej i europejskiego sektora przemysłowego Bio-based Industry Joint Undertaking).

- Wymiana doświadczeń pomiędzy przedstawicielami administracji rządowej i samorządowej, jednostek naukowych i instytutów badawczych oraz przedstawicielami sektora przemysłu w tym w szczególności bioprzemysłu krajów V4 odpowiedzialnych za planowanie, wdrażanie i finansowanie działań w obszarze biogospodarki (gospodarki o obiegu zamkniętym).

- Spotkanie okrągłego stołu i dyskusja nt. wniosków i rekomendacji raportu dot. potencjału biogospodarczego państw V4.

- Przygotowanie wspólnego dokumentu (deklaracji) odnoszącej się do wspólnego podejścia państw V4 w obszarze inicjatyw z obszaru biogospodarki/gospodarki o obiegu zamkniętym w UE w celu uwolnienia potencjału biogospodarczego państw V4 i zwiększenia udziału jednostek z tych państw w konkursach z obszaru bioprzemysłu (mających na celu opracowywanie nowych technologii w celu zrównoważonego przekształcania odnawialnych zasobów naturalnych w produkty, materiały i paliwa oparte na materiałach pochodzenia biologicznego).

Polityka przemysłowa

Państwa V4 powinny podjąć politykę promowania siebie jako regionu atrakcyjnego pod względem inwestycji w przemysł, szczególnie w kontekście potencjalnego zjawiska backshoringu i nearshoringu, które może nastąpić po opanowaniu pandemii COVID-19. Region V4 składa się z państw z szybko rozwijającą się infrastrukturą, stabilnymi systemami prawnymi, dobrze wykształconą i wykwalifikowaną siłą roboczą, gdzie jednak nadal koszty produkcji pozostają niższe niż w krajach zachodnich. Bliskość i jednocześnie stabilność naszych rynków mogą być istotną zachętą dla europejskich inwestorów jako alternatywa dla rynków

azjatyckich w kontekście słabości dalekich lokalizacji ośrodków produkcyjnych i długich łańcuchów dostaw, które obnażył aktualny kryzys wywołany pandemią.

Ważne będzie utrzymanie spójnego stanowiska państw V4 w zakresie ambitnych celów nowej Strategii przemysłowej UE. Państwa V4 charakteryzuje słabsza pozycja konkurencyjna wobec zaawansowania technologicznego starych członków UE. Dysproporcje rozwojowe mogą potencjalnie oznaczać zagrożenie dla utrzymania *level playing field* podmiotów gospodarczych V4 w ramach Jednolitego Rynku oraz w kontaktach z państwami spoza V4. Konieczne jest spojrzenie na realne możliwości, jakie stwarza nowa Strategia przemysłowa UE dla krajów V4, z uwzględnieniem spodziewanej stagnacji gospodarczej wywołanej epidemią COVID-19.

Nowe ramy polityki spójności 2021–2027

-Kontynuacja prowadzonej w ramach V4/V4+ współpracy dot. zarówno koordynacji stanowisk w ramach negocjacji polityki spójności, w tym jej nowego rozporządzenia ws. utworzenia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), jak również wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących programowania i wdrażania polityki spójności w kolejnej perspektywie. Ponadto, współpraca w ramach V4+ w związku z nowymi wyzwaniami dla polityki spójności, w szczególności dotyczącymi skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19 oraz planu inwestycyjnego dla Europejskiego Zielonego Ładu.

Działania:

- Koordynacja stanowisk negocjacyjnych w obszarze polityki spójności, w tym dotyczących skutków pandemii COVID-19 oraz wpływu celów neutralności klimatycznej (ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów finansowych przewidzianych w planie inwestycyjnym dla Europejskiego Zielonego Ładu).
- Przygotowanie i negocjacje dokumentów programowych (Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych).
- Wymogi dotyczące spełnienia przez państwa członkowskie warunków podstawowych i tematycznych, jako wymóg korzystania ze środków polityki spójności.
- Realizacja przez państwa członkowskie zasad koncentracji tematycznej, w tym w szczególności związanych z obowiązkowymi limitami środków na wydatki klimatyczne, ustanowionymi na poziomie budżetu polityki spójności oraz EFRR i Funduszu Spójności.
- Wdrażanie wybranych mechanizmów i instrumentów polityki spójności (np. instrumentów terytorialnych, instrumentów finansowych, nowych zasad dot. rozliczania pomocy technicznej).
- Wymiana doświadczeń nt. planowanych instrumentów wsparcia przedsiębiorstw w zakresie B+R+I w ramach perspektywy 2020+ oraz zaprezentowanie najlepszych praktyk w ramach instrumentów wsparcia z perspektywy 2014-2020.
- Ocena realizacji programów zarządzanych centralnie. Wspólna dyskusja na temat czynników ułatwiających sukces w tego typu programach oraz próba identyfikacji dobrych praktyk.
- Sformułowanie rekomendacji dla państw V4+, służących zwiększeniu udziału krajów z naszego regionu w wykorzystaniu środków z programów zarządzanych centralnie.
- Koordynacja działań i komplementarność programów współpracy transgranicznej i transnarodowej Interreg 2021–2027 z udziałem państw V4. Wymiana doświadczeń i pomysłów mających na celu poprawę skuteczności programów, w tym uproszczenia dla beneficjentów oraz zwiększenie widoczności rezultatów projektów Interreg.
- Współpraca w zakresie ewaluacji (organizacja konferencji ewaluacyjnej, wypracowanie wspólnego rozumienia pojęć i działań dot. ewaluacji na okres 2021+, realizacja projektów badawczych).

Polityka miejska

Zagadnienia dot. smart cities i rozwoju miast stanowią stały element agendy V4. Jednocześnie przyznanie Polsce organizacji Światowego Forum Miejskiego w 2022 roku umożliwi rozszerzenie tej dyskusji o inne kwestie związane z wyzwaniami współczesnej urbanizacji i nowoczesną polityką miejską w tym bieżący rozwój instrumentów polityki miejskiej, zapewniających elastyczność reagowania wobec zagrożeń globalnych (zmiany klimatyczne, zagrożenie epidemiologiczne np. COVID-19).

Światowe Forum Miejskie 2022

Współpraca w zakresie przygotowania programu Światowego Forum Miejskiego oraz organizacja wydarzenia/wydarzeń razem z partnerami z państw V4/V4+.

Smart Cities

Identyfikacja dobrych praktyk w zakresie realizacji koncepcji smart cities ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu ochronę środowiska oraz kompensację zmian klimatycznych a także zagrożeń zdrowotnych związanych z pandemią. W ramach projektu zostaną zidentyfikowane miasta w państwach V4 legitymujące się dobrymi rozwiązaniami w danych obszarach, wpisującymi się w realizację smart cities. Powyższe rozwiązania zostaną ocenione pod kątem możliwości ich zastosowania w miastach innych państw V4. Na podstawie powyższego powstanie podręcznik dobrych praktyk w przedmiotowym obszarze.

Polityka regionalna — aktualne wyzwania

Wymiana poglądów i doświadczeń w zakresie realizacji polityk regionalnych w państwach V4 w kontekście aktualnych wyzwań rozwojowych oraz dotychczasowych doświadczeń poszczególnych państw wynikających z realizacji polityki regionalnej i wdrażania instrumentów terytorialnych.

Współpraca karpacka

Konwencja Karpacka

Wspólne starania na rzecz przystąpienia UE do Konwencji Karpackiej. Wzmacnianie współpracy dotyczącej problematyki karpackiej. Poszukiwanie synergii między polskim przewodnictwem w V4 i przewodnictwem w Konwencji Karpackiej (od najbliższego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji) przez kolejne trzy lata.

Strategia UE dla Regionu Karpat (EUSCARP)

Dostrzegając korzyści ze współpracy w ramach strategii makroregionalnych UE planowane jest kontynuowanie współpracy na rzecz rozwoju obszaru Karpat oraz objęcia go strategią makroregionalną. Zaproponowane działania wpisują się również w działania prezydencji Polski w ramach Konwencji Karpackiej 2020–2023.

Działania:

Zlecenie aktualizacji diagnozy społeczno-gospodarczej obszaru oraz, na jej podstawie, propozycja delimitacji Transgranicznego Karpackiego Obszaru Funkcjonalnego, która będzie głosem eksperckim w sprawie określenia optymalnego zasięgu Strategii Makroregionalnej dla regionu Karpat.

Propozycja inteligentnej specjalizacji dla regionów karpackich. Zdefiniowanie tematów priorytetowych i konkretnych wspólnych projektów dla całych Karpat, aby zapewnić regionowi silny, pozytywny impuls rozwojowy (np. Karpacka Marka Turystyczna, rozwój OZE na terenach górskich, przemysł zielonych technologii itp.).

Wspólne zabiegi państw V4, w szczególności tych, które podpisały Deklarację Krynicką w 2018 oraz są członkami Karpackiej Rady Wykonawczej [tj. PL, SK, HU + UA] o jak najszybsze podjęcie przez KE prac nad odpowiednim dokumentem oraz uzyskanie finansowania na realizację Strategii w ramach nowej perspektywy

finansowej 2021–2027. W tym celu V4 może zachęcać inne państwa leżące w regionie Karpat do uczestnictwa w procesie powołania nowej strategii oraz współpracować lub koordynować swoje działania z tymi państwami na rzecz jego realizacji.

Zwiększenie aktywności i współpraca w zakresie projektów realizowanych w ramach programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską (w szczególności Horizon Europe w perspektywie finansowej 2021–2027)

Należałoby zwiększyć możliwość realizacji projektów, występując z inicjatywami projektowymi wspólnie z innymi podmiotami z krajów V4, zainteresowanych podobną problematyką (np. inicjatywami na rzecz czystszej powietrza).

Współpraca w przygotowaniu i wdrażaniu projektów Programu LIFE

Działania:

Warsztaty w zakresie przygotowania wniosków LIFE dla zaangażowanych podmiotów (podmioty publiczne i niepubliczne), w tym wniosków wspólnych oraz spotkanie przedstawicieli właściwych władz krajowych służące wymianie doświadczeń we wdrażaniu Programu LIFE i wyzwaniom nowej perspektywy finansowej 2021–2027.

Ochrona przyrody

1. Wzmocnienie roli Konwencji Karpackiej jako regionalnego instrumentu zrównoważonego rozwoju oraz wymiana doświadczeń w odniesieniu do Konwencji ws. bioróżnorodności

Wypracowanie wspólnego stanowiska V4 ws. znaczenia i roli Konwencji Karpackiej.

2. Wymiana doświadczeń na temat wdrażania konwencji przyrodniczych — Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) oraz przepisów dotyczących dostępu do zasobów genetycznych i podziału korzyści (ABS) wynikających z Protokołu z Nagoi do Konwencji o różnorodności biologicznej

Kontynuacja prac w zakresie wymiany doświadczeń dotyczących ochrony gatunków w drodze regulacji handlu oraz rozpoczęcie podobnej współpracy ekspertów zajmujących się wdrażaniem przepisów o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania.

Działania:

Organizacja w ostatnim kwartale 2020 r. w Warszawie dwudniowego spotkania organów zaangażowanych w ww. tematykę, na którego agendzie znajdą się aktualne problemy związane z przepisami CITES.

Organizacja w 2021 r. spotkania dla ekspertów zajmujących się wdrażaniem przepisów o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania (czyli Protokołu z Nagoi i rozporządzenia UE nr 511/2014) służącego wymianie doświadczeń, szczególnie w odniesieniu do kontroli użytkowników zasobów genetycznych.

Zrównoważona gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu oraz innych aspektów gospodarczo-środowiskowych

Dyskusja nt. wyzwań dla zrównoważonej gospodarki leśnej zarówno w kontekście zmian klimatu, ale również innych czynników gospodarczo-środowiskowych w oparciu m.in. o Wspólną Deklarację Ministrów Rolnictwa V4, Bułgarii, Chorwacji i Słowenii w sprawie lasów, zrównoważonej gospodarki leśnej i dostosowania do zmian klimatu oraz w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną na świecie.

Dyskusja ws. Strategii Leśnej UE po 2020 w celu zapewnienia bardziej kompleksowego podejścia do leśnictwa poprzez nawiązanie do roli lasów w realizacji priorytetów politycznych KE w ramach programu Europejskiego

Zielonego Ładu. Zapewnienie efektywnej koordynacji i synergii między różnymi politykami UE związanymi z lasami oraz zapewnienie, aby zrównoważona gospodarka leśna i wielofunkcyjna rola lasów znalazła właściwe uznanie w najważniejszych dyskusjach i pracach Komisji Europejskiej na najwyższym szczeblu politycznym. Promocja strategii jako głównego narzędzia integracji sektora leśnego z priorytetami Zielonego Ładu w celu zapewnienia spójnych i dobrze skoordynowanych działań na szczeblu UE.

Dyskusja ws. strategii UE o różnorodności biologicznej po roku 2020, w szczególności w zakresie zagadnień związanych z leśnictwem.

Promocja działalności leśnictwa państwowego

Działania:

Opracowanie wspólnego stanowiska zawierającego kluczowe elementy, jakie powinny się znaleźć w strategii leśnej UE po 2020.

Organizacja spotkania wysokiego szczebla mającego na celu kontynuację dyskusji na temat zrównoważonej gospodarki leśnej, zmian klimatu oraz roli lasów w realizacji priorytetów politycznych KE w ramach programu Europejskiego Zielonego Ładu / przyjęcie wspólnej deklaracji dot. strategii leśnej UE po 2020.

Spotkanie eksperckie dla organizacji zajmujących się zarządzaniem lasów w V4.

Poprawa jakości powietrza

- Wdrażanie Krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza wynikających z dyrektywy NEC (dyrektywa 2016/2284 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych zanieczyszczeń powietrza).

- Wdrażanie planów jakości powietrza zgodnie z art. 23 dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy oraz dyrektywą 2004/107/WE w związku z narzuconymi państwom V4 procedurami stosowanymi w przypadku nieprzestrzegania norm jakości powietrza. Dyskusja nt. zamiaru dokonania przez Komisję Europejską rewizji norm jakości powietrza zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i wnioskami Rady dotyczącymi poprawy jakości powietrza, przyjętymi przez Radę na spotkaniu nr 3754 dnia 5 marca 2020. Państwa V4 będą z pewnością mieć trudności z osiągnięciem ściślejszych norm jakości powietrza, które wymagać będą wdrożenia kosztownych środków.

- Wymiana informacji dot. przyjętych głównych założeń programów i napotkanych problemów; wyzwania związane z przyjętymi działaniami i harmonogramem ich wdrażania; powiązania z innymi politykami/strategiami a w szczególności z Krajowymi programami na rzecz energii i klimatu.

- Wymiana opinii dotyczących ściślejszych norm powietrza i możliwości ich osiągnięcia w państwach członkowskich V4.

Emisje przemysłowe

W związku z opublikowanymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej w sprawie konkluzji BAT dla określonych branż przemysłowych, instalacje mogą mieć problemy z dostosowaniem się do wymagań określonych w konkluzjach z powodu ograniczeń w inwestycjach spowodowanych pandemią COVID-19. Prezydencja proponuje podjęcie współpracy i wymiany doświadczeń z innymi państwami V4 odnośnie do podejścia stosowanego w takiej sytuacji w poszczególnych krajach.

Długoterminowa strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w UE

6 marca 2020 r. UE przedłożyła do Sekretariatu Konwencji UNFCCC zgłoszenie dotyczące długoterminowej strategii niskoemisyjnej. W ramach prac V4 powinna kontynuować współpracę w zakresie długoterminowej strategii niskoemisyjnej UE oraz dążąc do przyjęcia przez UE zapisów korzystnych dla V4 i regionu Europy

Środkowej w zakresie sprawiedliwej transformacji („just transition”) w szczególności w kontekście pandemii COVID-19.

Gospodarka odpadami

- Wymiana informacji na temat sposobów wdrażania rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) w poszczególnych państwach V4, szczególnie egzekwowania przez państwa V4 odpowiedzialności przedsiębiorców oferujących produkty w opakowaniach za pomocą środków porozumiewania się na odległość dostarczanych do państw V4.
- Dyskusja (w ramach spotkania ministrów środowiska V4+ lub spotkania eksperckiego) dotycząca wzajemnego egzekwowania przez państwa V4 odpowiedzialności przedsiębiorców oferujących produkty w opakowaniach za pomocą środków porozumiewania się na odległość dostarczanych do państw V4;
- opracowanie wspólnego dokumentu dotyczącego analizy systemów ROP w poszczególnych państwach V4 po zmianach przepisów UE.
- Wymiana informacji na temat postępowania z odpadami w czasie pandemii, w szczególności czy w innych krajach jest przewidywane pojawienie się większej masy odpadów komunalnych zmieszanych i czy będzie to miało wpływ na możliwość uzyskania poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów.
- Wymiana informacji na temat procesu wprowadzenia dyrektywy w sprawie jednorazowych towarów z tworzyw sztucznych („single-use plastic directive” SUPD) do ustawodawstw państw V4.

Gospodarka surowcowa

W dobie pandemii COVID-19 kiedy gospodarki każdego kraju albo spowalniają, albo całkowicie zaprzestają działalności w niektórych obszarach, polityka surowcowa państw V4 może nabrać wyjątkowego znaczenia. Konieczna jest dyskusja na temat planu wykorzystania krajowych surowców mineralnych zarówno na poziomie krajowym, jak i V4. Dodatkowo w ramach V4 potrzebna jest dyskusja na temat roli i znaczenia recyklingu mineralnych surowców wtórnych.

Czysty transport

- Zorganizowanie spotkania V4 podczas Globalnego Forum Elektromobilności we wrześniu 2020 r. w Warszawie;
- Opracowanie wspólnego stanowiska V4 w sprawie uruchomienia europejskich instrumentów wsparcia rozwoju elektromobilności.

Zrównoważony rozwój

Agenda 2030

- Organizacja Forum Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju w poszerzonej formie V4+ (dzielenie się dobrymi praktykami i rozwiązaniami przyjmowanymi przez kraje V4+ w odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania w realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDGs) zarówno w wymiarze krajowym, jak i podejmowanej współpracy rozwojowej). Ew. przyjęcie wspólnej deklaracji odnośnie do przyszłych działań w tym zakresie.
- Konsultacje ws. zrównoważonego rozwoju, biorąc pod uwagę zaangażowanie państw członkowskich w realizację Agendy 2030 ONZ i nową Agendę Strategiczną UE oraz deklarację przewodniczącej KE oparcia przyszłego modelu rozwoju UE na zasadach zrównoważonego rozwoju.
- Zorganizowanie konferencji na szczeblu ministerialnym (sesja polityczna z udziałem ekspertów i organizacji przedsiębiorców) w formule V4/V4+ (data do ustalenia).

- Pogodzenie ambicji zielonej i cyfrowej transformacji z kondycją gospodarki UE po recesji gospodarczej wywołanej pandemią COVID-19 — szanse i wyzwania dla V4.

Współpraca rozwojowa a Agenda 2030

- Współpraca rozwojowa z krajami rozwijającymi się i udział w niej sektora prywatnego oraz stworzenie przestrzeni do dyskusji V4 w kwestiach kluczowych dla implementacji Agendy 2030.
- Wypracowanie rekomendacji i stanowisk V4 służących przyspieszeniu działań na rzecz osiągnięcia SDG na poziomach krajowym i regionalnym. Konsultacje w sprawie finansowania zrównoważonego rozwoju (zbliżanie stanowisk dot. problemów i wyzwań związanych m.in. z wprowadzaniem pakietu regulacji dot. zrównoważonego finansowania).

Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (MŚP)

Definicja MŚP

Konsultacje V4 w sprawie wypracowania wspólnego stanowiska nt. definicji MŚP (w kontekście debaty nad przyszłością przepisów o pomocy państwowej).

Program szkoleniowy „V4 Innovators in Israel” (Innowatorzy V4 w Izraelu)

Kontynuacja programu dla innowatorów/start-upów w formacie V4+Izrael. Weryfikacja potencjału rynkowego start-upów (ich pomysłów/ rozwiązań/ produktów/usług). Uzyskanie przez młodych przedsiębiorców z krajów V4 praktycznej wiedzy i narzędzi pozwalających na budowę innowacyjnej firmy w oparciu o izraelskie doświadczenia.

Program współdzielenia wiedzy

Kontynuacja programu współdzielenia wiedzy („The Knowledge Sharing Programme”) w formacie V4+Rep. Korei. Wymiana wiedzy i doświadczeń na temat polityki innowacyjności oraz systemu wsparcia innowacji w krajach V4 i Rep. Korei.

Tematy współpracy: National Innovation Systems (Narodowe Systemy Innowacyjności) oraz Innovation policy for SMEs in the Era of Industry 4.0 (Polityka Innowacyjności dla MŚP w erze przemysłów 4.0) , innowacje w usługach, a w szczególności instrumenty wsparcia tego sektora.

Priorytety w agendzie handlowej nowej Komisji Europejskiej

Realizacja podstawowych celów, jakimi powinny być dziś reforma systemu WTO i walka z nową falą protekcjonizmu, a tym samym stabilizacja warunków handlu dla naszych przedsiębiorców. Ważnym zadaniem w tym kontekście będzie również rozpoczęcie prac nad porozumieniem o wolnym handlu z Wielką Brytanią, która jest i pozostanie ważnym partnerem handlowym dla krajów V4.

Biorąc pod uwagę różnice metodologiczne w statystyce handlu zagranicznego poszczególnych krajów V4, prezydencja zachęcać będzie urzędy statystyczne krajów V4 do ściślejszej współpracy w kierunku głębszej analizy i w miarę możliwości ujednoczenia metodologii. Jednocześnie warto zbadać nie tylko przepływy handlowe między państwami V4, tj. eksport i import, ale także współpracę w ramach globalnych łańcuchów wartości oraz np. udział zagranicznej wartości dodanej w eksporcie brutto.

Łączność (connectivity)

Łączność V4 (V4 connectivity)

Connectivity jako obszar współpracy V4 traktować należy szeroko, jako rozwój wielopoziomowych powiązań, w których kluczową rolę odgrywają ekologiczna infrastruktura, transport i logistyka, ale także wytwarzanie energii i technologie cyfrowe, które przekładają się na bliższe kontakty biznesowe, międzyludzkie i polityczne w ramach regionu. Zacieśnianie współpracy w dziedzinie *connectivity*, transportu i infrastruktury winno uwzględniać realia post-epidemiczne w taki sposób, aby z jednej strony odbudować współpracę w tym sektorze, a z drugiej nie przyczynić się do kolejnej fali zachorowań.

Prezydencja będzie dążyć do wypracowania odpowiadającego interesom V4 stanowiska, wobec rysującej się europejskiej strategii w sprawie *connectivity* w Eurazji, które będzie definiować europejską politykę wobec eurazjatyckich korytarzy transportowych, w tym kwestii transportu, finansowania infrastruktury itp. Akcentowanie roli V4 w obszarze logistyczno-dystrybucyjnym między UE i Azją będzie służyć dyskusjom o uzyskaniu silnej pozycji środkowoeuropejskich przedsiębiorstw transportowych w UE, a także akcentowaniu wspólnoty interesów.

W wymiarze infrastruktury transportowej istotne miejsce zajmuje koncepcja budowy sieci kolei dużych prędkości łączącej Warszawę, Brno (z odnogą Brno-Praga), Bratysławę i Budapeszt. Natomiast w rozwoju połączeń drogowych w regionie, ważne miejsce zajmują korytarz Bałtyk – Adriatyk oraz szlak Via Carpatia. W obszarze żeglugi śródlądowej jednym z priorytetów jest projekt Dunaj-Odra-Łaba.

Postulaty związane z likwidacją transgranicznych wąskich gardeł oraz niedomagań infrastrukturalnych wpiszą się w szerszy kontekst środkowoeuropejskich działań na rzecz większej spójności UE. Zarazem ważne jest budowanie wewnątrz V4 wspólnego przekonania, że rozbudowa połączeń transportowych i usprawnianie logistyki tworzy synergie dla całego regionu jako miejsca lokowania produkcji i logistyki.

Polem o dużym potencjale jest współpraca V4 w dziedzinie transportu intermodalnego i logistyki, wzmacniająca wzajemne powiązania oraz atrakcyjność inwestycyjną całego regionu. Istotna jest tu aktywna promocja powiązań między branżami transportu, spedycji i logistyki w krajach V4 na poziomie stowarzyszeń biznesowych i poszczególnych firm.

Ważną rolę z punktu widzenia regionu V4 może odegrać Centralny Port Komunikacyjny, w którego realizację jest wpisana rola regionalnego hubu lotniczego oraz kolejowego.

Na poziomie polityki UE mającej wpływ na *connectivity* w regionie, ważną rolę odgrywa tworzone na poziomie unijnym prawo transportowe. W celu utrzymania możliwości swobodnego dostępu do zachodnich rynków, wskazana jest bliższa współpraca między krajami V4.

Infrastruktura / transport

- Koordynacja wdrażania przez V4 projektów infrastrukturalnych na osi Północ-Południe, ze szczególnym uwzględnieniem Kolei Dużych Prędkości (V4 HSR). Wybór najbardziej efektywnych kosztowo rozwiązań, zapewnienie finansowania ze środków unijnych oraz synchronizacja projektowania, planowania i realizacji prac. Kontynuacja pracy w ramach grupy roboczej V4 HSR.

- Analiza możliwości organizacji spotkania w formule V4+, poszukującego wspólnego mianownika między V4 HSR i wdrażaną równoległe Rail Baltica.

- Koordynacja wspólnych działań V4 na rzecz wpisania szlaku Via Carpatia do sieci bazowej TEN-T.
- Skoordynowanie działań promocyjnych państw V4, służących zwiększeniu szans zapewnienia finansowania przez UE projektów infrastrukturalnych, którymi zainteresowane są państwa V4.

Koordynacja stanowisk co do najważniejszych aktów prawa unijnego.

- Zbadanie możliwości koordynacji stanowisk V4 na rzecz wdrożenia instrumentów wsparcia na poziomie UE i innych koniecznych działań dla odbudowy sektorów transportu w dobie post-COVID-19.

Polityka TEN-T

- Opracowanie wspólnego stanowiska V4 w ramach procesu rewizji sieci TEN-T.

Lotnictwo

- Koordynacja stanowisk V4 wobec tzw. pakietu lotniczego.
- Koordynacja stanowisk V4 wobec reformy Inicjatywy Europejskiego Jednolitego Nieba.

Wsparcie europejskiego sektora lotniczego

- Wypracowanie wspólnego stanowiska V4 w zakresie rozszerzenia zakresu stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2019 r. oraz zmiany dyrektywy 2003/87/WE dot. ETS, którego celem byłoby zwalczanie trwałych skutków pandemii COVID-19 dla całej branży transportowej i związanych z tym podwyższonych kosztów.

Pakiet Mobilności

Zbadanie możliwości koordynacji stanowisk krajów V4 dotyczących możliwych przyszłych kroków wobec operatorów międzynarodowych szlaków transportowych w UE, wynikających z analizy (*Impact Assessment*) przeprowadzonej przez Komisję Europejską, w celu zapewnienia płynnego funkcjonowania jednolitego rynku i zgodnie z szerszymi założeniami polityki odnoszącymi się do środowiskowych aspektów polityki europejskiej.

Transport kombinowany i automatyzacja transportu (CAD)

- Organizacja spotkania grupy roboczej V4 w zakresie transportu kombinowanego.
- Organizacja spotkania V4 ws. automatyzacji transportu (CAD).

Fundusze UE na projekty transportowe

Tematyka dotycząca projektów transportowych jest istotna w kontekście wspólnej realizacji inwestycji infrastrukturalnych, planów aplikowania o środki CEF w perspektywie 2021-2027, uruchomienia komponentu "mobilność wojskowa" oraz planowanej rewizji sieci TEN-T. Wobec kryzysu spowodowanego COVID-19, zagadnienia z zakresu projektów transportowych będą obejmowały również kwestie współpracy na rzecz zapobiegania zagrożeniom dla realizacji tych projektów.

Z uwagi na dotychczasową współpracę oraz propozycje nowych projektów infrastrukturalnych kontynuowane będą spotkania na poziomie ekspertów w formacie V4/V4+ w tym zakresie, a także analizy dotyczące możliwości finansowania wspólnych projektów.

Wieloletni program prac CEF2 (harmonogram, budżet, warunki realizacji projektów).

Działania:

- Współpraca w zakresie implementacji wspólnych projektów unijnych (finansowanych z CEF lub funduszy polityki spójności) w sektorze transportu (połączenia transgraniczne, projekty wielostronne).
- Współpraca V4 w zakresie mobilności wojskowej w ramach CEF — biorąc pod uwagę, że w CEF 2021–2027 znajdzie się nowy komponent dot. mobilności wojskowej (finansowanie infrastruktury cywilno-wojskowej podwójnego zastosowania).
- Koordynacja stanowisk V4 w ramach negocjacji nowego rozporządzenia ws. CEF oraz innych dokumentów uszczegółwiających.
- Wyzwania dla realizacji inwestycji współfinansowanych z CEF jako instrumentu zarządzanego centralnie, wymiana doświadczeń, rola państw członkowskich w CEF.
- Łączenie finansowania z różnych funduszy.
- Analiza zagrożeń dla realizacji projektów transportowych wobec kryzysu COVID-19; identyfikacja i wypracowanie działań zaradczych i i dobrych praktyk dla łagodzenia skutków kryzysu w obszarze wdrażania projektów transportowych.

Żegluga śródlądowa i polityka morski

- Debaty nad poprawą żeglowności na rzekach wchodzących w skład transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T.
 - Konsultacje ws. stworzenie korytarza wodnego Dunaj-Odra-Łaba, będącego przyszłą dogodną alternatywą transportową dla krajów Europy południowej.
 - Pozyskanie europejskich środków finansowych na rozwój transportu wodnego śródlądowego w krajach V4. Wspólnym celem jest, aby kraje V4 kwalifikowały się do jak największej kwoty finansowania UE na transgraniczne projekty infrastrukturalne w ogóle oraz na planowane połączenie krajów V4 drogą śródlądową, w tym w szczególności projekt kanału Dunaj-Odra-Łaba oraz rozwój i włączenie Odrzańskiej Drogi Wodnej do europejskiej sieci bazowej TEN-T.
- Tym samym jednym z ważniejszych tematów posiedzeń V4 w zakresie transportu wodnego śródlądowego będzie wypracowanie stanowiska państw V4 wobec procesu rewizji sieci TEN-T.

Sektor cyfrowy**Inicjatywy w obszarze robotyki i sztucznej inteligencji (AI)**

- Wypracowanie stanowiska V4 wobec spodziewanych propozycji legislacyjnych na forum UE w obszarze AI w formie wspólnego non-paper.
- Opracowanie analizy zdolności państw V4 w zakresie robotyki i AI.
- Stworzenie sieci uczelni technicznych V4 oraz Digital Innovation Hubs V4 wraz z obsługującą platformą celem wymiany informacji i skoordynowania badań nad robotyką i AI, jak również możliwościami wdrożenia wyników tych badań.
- Rozszerzenie innowacyjnych modeli zakupów i wsparcia innowacji cyfrowych, w tym stosownych narzędzi cyfrowych, których przykładem jest GovTech Polska, na wszystkie kraje V4. Promowanie Intra-V4 i zewnętrznych programów wymiany urzędników, studentów, kadry akademickiej i innych zawodów kluczowych dla promocji rozwoju technologii
- Rozpoczęcie dialogu nad wykorzystaniem AI w ramach poszczególnych sektorów gospodarki przy współpracy z sektorem prywatnym.
- Dyskusja – *follow up* – w obszarach cyfrowych po kongresie gospodarczym V4.
- Uzgodnienie wspólnych ram V4 dla promocji innowacji i inwestycji poprzez m.in. prezentowanie (na specjalnej platformie) potencjału technologicznego regionu, zwłaszcza sektora start-upów.

- Organizowanie specjalnych wydarzeń i promowanie wymiany doświadczeń w obszarach Smart City i Smart Village.

- Ułatwienie współpracy transgranicznej przedsiębiorstw cyfrowych na wszystkich poziomach (od MŚP do championów) oraz utworzenie forum dialogu między podmiotami sektora prywatnego i rządami państw V4.

Działania:

- Zorganizowanie jesienią szczytu wysokiego szczebla, jeśli będzie to możliwe, podczas największego europejskiego hackatonu, HackYeah, który odbędzie się w Warszawie; zapewnienie obecności krajów V4 zarówno w gronie uczestników, jak i sponsorów wyzwań/kategorii. Rozważane będą również imprezy towarzyszące w poszczególnych krajach V4.

- Zaangażowanie na poziomie V4 w Internet Governance Forum i pokrewne działania.

- Organizowanie i promowanie innowacyjnych narzędzi innowacji cyfrowej takich jak hackathony, CTF, sesje projektowania gier, sesje projektowania usług, maratony edycji treści internetowych, weekendy start-upów itp.

- Podpisanie wspólnej deklaracji o współpracy w dziedzinie wsparcia innowacji cyfrowych, GovTech i innych z nimi powiązanych, wskazującej priorytety polityczne krajów V4 wobec tych obszarów.

Inicjatywy w obszarze cyberbezpieczeństwa:

- Podpisanie wspólnej deklaracji dotyczącej wzajemnej współpracy w obszarze cyberbezpieczeństwa, która stanowić ma mapę drogową do działań V4 – główne obszary aktywności:

- zwiększenie zdolności reagowania na incydenty poprzez m.in. rozwój zarządzania incydentami transgranicznymi w powiązaniu konsultacjami i zarządzaniem incydentami, jak również poprzez prowadzenie wielonarodowych ćwiczeń mających na celu poprawę dostosowania w zakresie taksonomii, gromadzenia i analizy dowodów w formie cyfrowej oraz współpracy w zakresie ścigania cyberprzestępczości;
- budowanie wspólnej świadomości sytuacyjnej w cyberprzestrzeni - zwłaszcza poprzez wymianę informacji na temat cyberzagrożeń w czasie rzeczywistym pomiędzy zespołami CSIRT poziomu krajowego;
- opracowanie nowych metod i narzędzi testowania, oceny i certyfikacji produktów, procesów i usług ICT (w ramach Cybersecurity Act);
- opracowanie nowej generacji algorytmów kryptograficznych odpornych na quantum computing;
- wzmacnianie współpracy wielostronnej i krajowych zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa m.in. w obszarze R&D.

- Konsultacje w celu ustalenia tematów wzajemnie korzystnej współpracy w obszarze cyberbezpieczeństwa. Konsultacje te odbywać się będą głównie poprzez ustalone kanały, zwłaszcza Środkowoeuropejską Platformę Cyberbezpieczeństwa, i mogą obejmować:

- zarządzanie incydentami transgranicznymi;
- świadomość sytuacyjną;
- ćwiczenia międzynarodowe;
- dowody cyfrowe;
- badania i rozwój (w tematach takich jak kryptografia postkwantowa);
- bezpieczeństwo łańcucha dostaw;
- prawo międzynarodowe dotyczące działań z dziedziny cyberbezpieczeństwa.

Inicjatywy w obszarze danych

- Wypracowanie stanowiska V4 w formie wspólnego non-paper. dotyczącego danych przemysłowych

- Opracowanie analizy wspólnych polityk i działań V4 dotyczących stosowania krajowych i europejskich sieci HPC, wykorzystujących olbrzymie możliwości przetwarzania danych w czasie rzeczywistym do radzenia sobie

z dużymi katastrofami (np. globalną pandemią lub innymi poważnymi zagrożeniami katastroficznymi) i ograniczania wyrządzonych nimi szkód.

- Rozpoznanie stanu bieżącego oraz możliwości koordynowania działań w zakresie krajowych chmur obliczeniowych w państwach V4 w kontekście idei „federacji chmur”.

- Opracowanie analiz (opinii eksperckich) dotyczących zdolności państw V4 w zakresie możliwości wymiany informacji (danych) pomiędzy podmiotami publicznymi w relacjach transgranicznych (wymiana w formacie G2G), w celu skonsolidowania wysiłków na rzecz rozwoju transgranicznej e-administracji, dla sprawniejszej implementacji polityki unijnej.;

- W związku z pandemią COVID19 analiza powinna dotyczyć w szczególności danych nt. ochrony zdrowia, danych badawczych i telekomunikacyjnych.

- Upowszechnianie i wypracowywanie standardów wymiany danych oraz znaczenia jakości danych związanych ze „zbiorami danych o dużej wartości” ustanowionych dyrektywą (UE) 2019/1024.

Inicjatywy w obszarze rozwoju sieci telekomunikacyjnych

- Rozwój połączeń transgranicznych sieci telekomunikacyjnych i budowa autostrad cyfrowych wzdłuż głównych szlaków transportowych, takich jak Via Carpatia.

- Współpraca w zakresie monitorowania i negocjacji uwolnienia przez Ukrainę pasma 700 MHz na cele łączności mobilnej. W tym względzie inicjatywa zakłada stworzenie wspólnego komitetu złożonego z państw wchodzących w skład grupy V4.

- Współpraca w kwestiach związanych z satelitami oraz rozpoznanie możliwości budowy wspólnej infrastruktury satelitarnej do celów np. łączności satelitarnej, obserwacji Ziemi.

- Wzmacnianie wielostronnej współpracy V4 na forum Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej (ITU).

- Wymiana dobrych praktyk i doświadczeń w zakresie wspierania budowy nowoczesnych i bezpiecznych sieci telekomunikacyjnych.

Inicjatywy w obszarze e-administracji

- Wdrożenie przyjętej w 2019 Deklaracji Ministerialnej V4 w sprawie Wzajemnej współpracy w dziedzinie e-administracji, w szczególności poprzez:

- Wypracowanie wspólnego stanowiska dotyczącego praktycznego i skutecznego wdrożenia Jednolitego Portalu Cyfrowego UE z wykorzystaniem podobnego podejścia technologicznego;

- Wypracowanie wspólnego stanowiska wobec zbliżającej się rewizji rozporządzenia eIDAS poprzez określenie głównych przeszkód blokujących transgraniczną identyfikację elektroniczną i usługi zaufania.

Współpraca w zakresie finansów

- Konsultacje na szczeblu dyrektorów komórek unijnych oraz szefów ministerstw finansów państw V4.

Pojawiające się na forum Unii Europejskiej inicjatywy i wyzwania w obszarze finansowym wymagają zacieśnienia współpracy państw V4 w celu zapewnienia, iż rozwiązania przyjmowane na szczeblu unijnym odpowiadają interesom państw regionu.

- Z uwagi na rosnącą skalę nadużyć i oszustw o charakterze celnym i podatkowym związanych z transakcjami o charakterze transgranicznym istnieje potrzeba zacieśnienia współpracy administracyjnej pomiędzy służbami celnymi i podatkowymi państw V4, w tym w szczególności w ramach inicjatywy „European Compact against VAT fraud”, nakierowanej na poprawę efektywności zwalczania oszustw w podatku VAT.

Służby celne

- Konsultacje szefów administracji celnych państw V4 w celu omówienia możliwości dalszego zacieśnienia współpracy (2021 rok).
- Spotkania Grupy Roboczej ds. olei mineralnych (Mineral Oil Tax Evasion), również w formacie V4+.
- Wymiana doświadczeń oraz działania ad hoc, w tym wspólne operacje celne, w zakresie procedur kontroli obrotu substancjami niebezpiecznymi (ze specjalnym naciskiem na produkty zawierające fentanyl).
- Zwalczanie przestępczości w obszarze wyrobów tytoniowych; planowana współpraca w formacie rozszerzonym (V4+) zakłada zaangażowanie instytucji międzynarodowych (ew. wspólne operacje z udziałem EUROPOL, WCO, TAXUD).
- Kontynuacja działań mających na celu wypracowanie efektywnych rozwiązań w zakresie monitoringu ruchu ciężarówek (kontenerów). Powołanie grupy roboczej ds. wymiany informacji oraz doświadczeń (najlepszych praktyk).
- Działania ad hoc z wykorzystaniem wymiany informacji oraz uzgadniania poziomu cen referencyjnych dla zapobiegania zaniżania wartości celnej importowanych towarów w konkretnych grupach towarowych.
- Kontynuacja programu szkoleniowego służb celnych V4 - szkolenia m.in. z zakresu wykorzystania sprzętu do kontroli bezinwazyjnej (rtg) oraz przeprowadzania operacji i współpracy grup mobilnych, szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji.

Służby podatkowe

- Współpraca w ramach V4 oraz w formacie poszerzonym w dziedzinie zwalczania i przeciwdziałania negatywnym gospodarczym i społecznym skutkom pandemii koronawirusa (SARS-CoV-2) poprzez odpowiednio realizowaną politykę podatkową (wymianę wiedzy oraz doświadczeń krajowych).
- Współpraca w ramach V4 oraz w formacie rozszerzonym w dziedzinie zwalczania nadużyć i oszustw podatkowych oraz przeciwdziałania procederowi unikania opodatkowania, w tym:
 - Wzmocnienie i zacieśnianie współpracy, między państwami członkowskimi V4 i pozostałymi państwami członkowskimi UE w ramach inicjatywy „European Compact against VAT fraud” nakierowanej na poprawę efektywności zwalczania oszustw w podatku VAT poprzez m.in. wymianę informacji w dziedzinie VAT.
 - Wzmocnienie współpracy w dziedzinie przeciwdziałania unikaniu i wyłudzeniom podatku VAT, w tym koordynacja wspólnych operacji w obszarze procedury 42 (import towarów z zawieszonym poborem podatku VAT) oraz w obszarze dotyczącym transakcji wewnątrzspółnotowych; planowane spotkanie ekspertów podatkowych z krajów V4.
 - Wzmocnienie współpracy w obszarze cen transferowych; planowane spotkanie ekspertów podatkowych z krajów V4.
 - Wymiana informacji, doświadczeń i dobrych praktyk dotyczących ważnych krajowych rozwiązań podatkowych zmierzających do uszczelnienia i usprawnienia systemów podatkowych krajów V4.
- Wymiana poglądów dotyczących inicjatyw ustawodawczych i nieustawodawczych UE związanych z VAT, zwłaszcza w odniesieniu do reformy stawek VAT, definitywnego systemu VAT, traktowania dla celów VAT usług finansowych i ubezpieczeniowych, traktowania dla celów VAT gospodarki współdzielenia i e-handlu, obowiązki sprawozdawcze dotyczące transakcji oraz e-fakturowanie.
- Wymiana poglądów dotyczących szeroko rozumianych kwestii opodatkowania gospodarki cyfrowej (podnoszonych m.in. w prowadzonym przez OECD projekcie Tax Challenges Arising from Digitalisation), w tym w odniesieniu do:
 - opodatkowania platform cyfrowych działających w krajach UE, co stanowi próbę wypracowania wspólnego stanowiska w tym względzie;

- opodatkowania gospodarki współdzielenia/gospodarki projektowej w krajach V4 i narzędzi mogących przyczynić się do ograniczania unikania podatków przy stosowaniu tego modelu biznesowego; badanie możliwości przyjęcia wspólnego dokumentu roboczego dotyczącego tych kwestii;
- współpracy w odniesieniu do toczących się w UE prac nad projektem dyrektywy Rady w sprawie wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCTB) w celu uzgodnienia wspólnego stanowiska.

Współpraca jednostek wywiadu finansowego państw V4 w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

Proponuje się wzmacnianie współpracy operacyjnej jednostek wywiadu finansowego V4, m.in. poprzez wymianę doświadczeń w zakresie stwierdzonych ryzyk prania pieniędzy i finansowania terroryzmu na poziomie regionalnym oraz wypracowanie wspólnych stanowisk w odniesieniu do inicjatyw unijnych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, m.in. w trakcie spotkania regionalnego przedstawicieli jednostek wywiadu finansowego V4.

Współpraca w zakresie sektora usług finansowych

- Współpraca w zakresie stabilności rynku finansowego: wymiana poglądów i próba znalezienia wspólnego stanowiska państw V4/V4+ w ramach toczących się na poziomie UE prac w zakresie Crisis Management i Cross-Border Integration w sektorze bankowym; zagadnień związanych z pracami dotyczącymi wspólnego systemu gwarantowania depozytów (EDIS), zagadnień dotyczących implementacji dyrektywy BRR2 (zmieniającej dyrektywę BRR w odniesieniu do zdolności do pokrycia strat i dokapitalizowania instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych).
- Współpraca w zakresie finalizacji prac UE w zakresie Unii Rynków Kapitałowych (tzw. „next CMU”).
- Współpraca w zakresie rozwoju nowych technologii na rynku finansowym (FinTech) i wpływu FinTech na przyszłość rynku finansowego — potencjalne pola współpracy, kontekst UE oraz doświadczenia lokalne.

Nauka

Współpraca V4 w związku z programem ramowym „Horyzont Europa”⁵.

Wzmacnianie konkurencyjności i większa interoperacyjność oraz spójność między systemami badawczymi UE i krajowymi, z uwzględnieniem znaczenia równowagi geograficznej.

Podejście oparte o misje w krajowych systemach finansowania badań i innowacji państw V4

Współpraca V4 służąca wymianie doświadczeń między przedstawicielami administracji, instytucji odpowiedzialnych za planowanie, projektowanie, finansowanie, wdrażanie i monitorowanie działań badawczych w poszczególnych krajach, w szczególności w kontekście zwiększenia synergii między systemami krajowymi i UE. Przygotowanie wspólnego dokumentu nt. wdrażania podejścia opartego o misje w krajowych systemach finansowania badań i innowacji krajów V4 (do rozważenia formaty V4+, np. V4+Szwecja).

Rozwiązania na rzecz poszerzania udziału w „Horyzoncie Europa” – jak najlepiej wykorzystać ich potencjał?

- Wymiana doświadczeń w zakresie planowanych strategii, działań na rzecz jak najlepszego skorzystania z potencjału oferowanego przez nowe rozwiązania, w szczególności przez Krajowe Punkty Kontaktowe wspierające udział krajowych podmiotów w programie ramowym UE. Zwiększanie obecności w programie „Horyzont Europa” naukowców z państw, które w dotychczasowych programach współpracy były niedostatecznie reprezentowane).

⁵Następca programu „Horyzont 2020”

- Przygotowanie wspólnego stanowiska V4 ws. zwiększania umiejętności budowania i wchodzenia w istniejące międzynarodowe sieci współpracy.
- Włączenie różnych interesariuszy (obok Krajowych Punktów Kontaktowych) w koordynację działań na rzecz wzmacniania potencjału krajowych podmiotów poprzez otwieranie ich sieci kontaktów i wzmacnianie tzw. collaborative links.
- Wsparcie współpracy ośrodków badawczych/analitycznych i wymiany doświadczeń na rzecz wzmocnienia potencjału analitycznego w zakresie badawczo-wdrożeniowym.

Umiejdzynarodawianie nauki i szkolnictwa wyższego (np. w zakresie polityki stypendialnej, pomocy rozwojowej realizowanej przez państwa V4)

Konsultacje nt. doświadczeń i najlepszych praktyk, stosowanych przez instytucje z państw V4. Zbadanie możliwości podjęcia wspólnych inicjatyw, w tym stypendialnych np. w ramach programu CEEPUS.

Zamówienia publiczne

Kontynuacja współpracy między urzędami zamówień publicznych krajów V4. Planowane są spotkania na poziomie eksperckim w formule V4+.

Własność przemysłowa

Prowadzona będzie współpraca między krajowymi urzędami własności przemysłowej krajów V4. Wypracowywane zostaną wspólne stanowiska V4 w najważniejszych kwestiach własności przemysłowej będących przedmiotem dyskusji Komisji Europejskiej, Rady UE, Urzędu Własności Intelktualnej UE (EUIPO), Europejskiej Organizacji Patentowej (EPO) oraz Światowej Organizacji Własności Intelktualnej (WIPO).

Równolegle kontynuowana będzie współpraca w ramach Wyszehradzkiego Instytutu Patentowego (WIP). Wspierane będzie funkcjonowania i dalszy rozwój WIP oraz wszelkie działania mające na celu doskonalenie jakości usług świadczonych przez Instytut na rzecz użytkowników systemu z państw członkowskich WIP, jak i państw ościennych.

Program Wspólnych Projektów Badawczych V4-Japonia

Należy kontynuować przygotowania do drugiej edycji konkursu w formule V4 + Japonia , skupiając się na zidentyfikowaniu obszarów priorytetowych, kwestiach harmonogramu i budżetu .

Współpraca w zakresie pandemii

Należy zachęcać do kontynuacji współpracy w zakresie wyzwań pandemicznych, nawiązanej pomiędzy instytucjami, uniwersytetami i medycznymi zespołami badawczymi podczas kryzysu wywołanego przez COVID-19.

Bezpieczeństwo

Polityka obronna

Głównymi celami polskiej prezydencji w wymiarze obronnym będą:

- Wypracowanie spójnego stanowiska V4 w najważniejszych kwestiach będących przedmiotem dyskusji na forach NATO i UE.
- Zwiększenie praktycznego udziału V4 w sojuszniczym odstraszaniu i obronie.
- Zapewnienie synergii działań państw V4 w zakresie rozwoju zdolności obronnych.
- Przeciwdziałanie negatywnym skutkom COVID-19.

Cele te będą spójne z priorytetowymi obszarami współpracy V4, zawartymi w „Długoterminowej Wizji Współpracy Obronnej V4” (Long-term Vision of the V4 Countries on Deepening Their Defence Cooperation):

1. Powołanie wielonarodowych formacji i wsparcie wielonarodowych sił i inicjatyw.
2. Harmonizowanie planowania obronnego i rozwoju potencjału.
3. Udoskonalenie wspólnego nauczania, szkoleń i ćwiczeń zwiększających interoperacyjność.
4. Współpraca z partnerami.

Działania:

- Wspólne działania, zgodnie z 360-stopniowym podejściem NATO, zwiększające przygotowanie i dostępność sił wspierających wdrażanie głównych zadań NATO. Będzie to w szczególności konsolidacja obecności wojskowej V4 na wschodniej flance, np. poprzez udział w jednej z grup bojowych eFP i Inicjatywie Gotowości NATO, a także wzajemnym zaangażowaniu w elementy struktury sił i dowodzenia NATO zlokalizowane na terytoriach państw V4.
- Dalsze prace nad wspólnym celem V4 w postaci rozwijania i udostępniania Dowództwa Połączonej Grupy Wsparcia Logistycznego (JLSG HQ) w wymaganej gotowości.
- Wspólne starania V4 podczas przydziału celów w dziedzinie zdolności na rok 2021 i rozwój zdolności V4.
- Kontynuacja wspólnych ćwiczeń i szkoleń zwiększających interoperacyjność sił.
- Dalsza poprawa współpracy transgranicznej i regionalnej.
- Rozpoczęcie uzgodnień ws. utworzenia Wyszehradzkiej Grupy Bojowej, która zostanie zgłoszona do dyżuru w UE w 2023 roku, oraz dalsza aktualizacja koncepcji grupy bojowej V4 EU.
- Wypracowanie wspólnego stanowiska i koordynacja działań w trakcie debaty nad tzw. Kompasem Strategicznym UE (w tym wspólną oceną zagrożeń), przeglądem strategicznym PESCO oraz przeglądem EU Military Planning and Conduct Capability (MPCC).
- Analiza możliwości współpracy z partnerami w inicjatywach obronnych UE i rozwijanie współpracy obronnej z krajami Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich.
- Zacieśnienie współpracy wojskowych służb medycznych, określenie możliwości współpracy V4 w wypadku epidemii i innych sytuacji kryzysowych.
- Wymiana doświadczeń w domenie cybernetycznej oraz przestrzeni kosmicznej.
- Wymiana doświadczeń dotycząca sił obrony cywilnej i terytorialnej.
- Zacieśnianie współpracy obronnej V4 z wybranymi partnerami (V4+USA, V4+WB).

Projekcja stabilności i polityki NATO w zakresie partnerstw i rozszerzenia

Zwiększenie synergii działań V4 w ramach NATO na rzecz kontynuowania procesu rozszerzenia Sojuszu oraz stabilizowania/wzmacniania odporności partnerów bałkańskich i wschodnich.

Działania:

Koordinacja działań V4 dot. stabilizowania bezpośredniego sąsiedztwa regionu V4.

Konsultacje V4 (na szczeblu SP przy NATO) ws. wypracowania wspólnego stanowiska dot. pogłębienia współpracy NATO z:

- Partnerami z Bałkanów Zachodnich: Bośnią i Hercegowiną oraz w ramach projekcji stabilności: Kosowem⁶ i Serbią.
- Mołdawią (projekcja stabilności/polityka partnerstw NATO);
- Gruzją i Ukrainą (polityka partnerstw i rozszerzenia) – wobec braku perspektyw krótko- i średnioterminowych rozszerzenia NATO, oba państwa wymagają specjalnego statusu (MAP dla Gruzji, EOP dla Ukrainy) i wsparcia ich ambicji euroatlantyckich.

Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (CSDP)

Zwiększenie liczby projektów z udziałem wszystkich państw V4 w ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO), utrzymywanie gotowości Wyszehradzkiej Grupy Bojowej UE do wystawienia dyżuru w roku 2023, koordynacja stanowisk (w ramach prac nad WRF UE 2021–2027) w sprawie zagwarantowania funduszy z EPF na współpracę z partnerami w Europie Wschodniej i na Bałkanach Zachodnich. Wsparcie współpracy między UE i NATO, tak aby Obrona Europejska wzmacniała więzi transatlantyckie i przyczyniała się do spójnej odpowiedzi Sojuszu na zagrożenia płynące ze wszystkich kierunków.

Działania:

- 1) PESCO — wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie możliwości rozwoju współpracy, np. poprzez udział wszystkich państw V4 we wspólnych projektach PESCO. Działanie na rzecz wspierania rozwoju infrastruktury wojskowej, upraszczania procedur przekraczania granic oraz zapewnienia zwolnień podatkowych dla międzypaństwowych transportów wojskowych (military mobility), w tym w ramach transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).
- 2) Dokonanie analizy polityki współpracy z partnerami w ramach unijnych inicjatyw obronnych.
- 3) Kontynuowanie utrzymania stanu gotowości Grupy Bojowej V4 (wg planów zostanie ona po raz kolejny wystawiona do dyżuru w 2023).
- 4) European Peace Facility (EPF) — EPF jest istotną inicjatywą CFSP, ze znacznym budżetem, która może być wykorzystywana, w zależności od potrzeb, również w Europie Wschodniej i Bałkanach Zachodnich, a nie jedynie w Afryce. Państwa V4 powinny poszukiwać jednolitego stanowiska w sprawie zrównoważenia geograficznego EPF.

Współpraca przemysłów obronnych

Pragmatyczne konsultacje V4 służące ożywieniu współpracy przemysłów obronnych państw V4, w tym m.in. wspólna realizacja projektów z obszaru badań i rozwoju zdolności wojskowych, z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Obronnego (EDF). Rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad wspólnymi programami zbrojeniowymi.

Działania:

- Starania na rzecz intensyfikacji współpracy wojskowo-technicznej przewidzianej przez memorandum między ministrami obrony Polski, Czech, Słowacji i Węgier z 26 stycznia 2009 r.⁷

⁶ Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244(1999) oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

⁷Ww. współpraca miała obejmować: uzbrojenie (w szczególności prace badawczo-rozwojowe), harmonizację parametrów wojskowych i procedur, produkcję, pozyskiwanie i wsparcie logistyczne w zakresie sprzętu wojskowego. Na podstawie memorandum powołano grupy robocze w dziedzinach: CBRN, żołnierza XXI wieku, obrony powietrznej, transportu strategicznego, zarządzania cyklem życia produktu oraz jakości i kodyfikacji; mimo to aktywne są jedynie dwie ostatnie grupy oraz grupa ds. obrony powietrznej.

- Wspieranie modernizacji uzbrojenia sił zbrojnych państw V4, również w oparciu o Program Wsparcia Bezpieczeństwa Regionu 2022 (ReSAP).
- Podejmowanie i wspieranie działań dotyczących współpracy V4 w dziedzinie wspólnych programów zbrojeniowych.
- Kontynuowanie (czeskiej) inicjatywy bliższej współpracy państw V4 z Austrią w odniesieniu do projektów rozwoju sprzętu wojskowego, które mogłyby ubiegać się o dofinansowanie z pilotażowego Europejskiego Programu Rozwoju Przemysłu Obronnego (EDIDP), a później z EDF.
- Kontynuowanie trwających projektów i inicjatyw (np. projektu wspólnego zakupu amunicji zainicjowanego podczas prezydentury Czech).

Bezpieczeństwo wewnętrzne

- Wspólna ocena V4 pojawiających się zagrożeń oraz opracowywanie skutecznych sposobów przeciwdziałania im (także w kontekście wpływu pandemii COVID-19 na bezpieczeństwo wewnętrzne w państwach V4).
- Współpraca V4 w obszarze ochrony ludności.
- Celem działań będzie wzmocnienie krajowych i międzynarodowych zdolności zapobiegania, przygotowania i reagowania na codzienne zdarzenia oraz katastrofy naturalne i antropogeniczne w państwach V4.
- Współpraca służąca poprawie bezpieczeństwa wewnętrznego państw V4 poprzez wzmocnienie współpracy służb policyjnych i granicznych;

Współpraca w obszarze ochrony granic, polityki migracyjno-azyłowej oraz pomocy humanitarnej i rozwojowej

- Planowana jest kontynuacja współdziałania państw V4 w obszarze spraw azyłowo-migracyjnych i granicznych oraz bezpieczeństwa, w tym poprzez wypracowywanie wspólnych stanowisk w kluczowych dla V4 kwestiach, również w kontekście pandemii COVID-19.
- Planowane jest lobbowanie na rzecz uwzględnienia stanowiska V4 i potencjalnie podobnych stanowisk innych państw w ramach prac nad Paktem w sprawie Migracji i Azyłu, reformą azyłową oraz innych inicjatyw podejmowanych przez Komisję Europejską i Radę Europejską w odniesieniu do migracji i azyłu, w tym w związku z sytuacją epidemiologiczną w Europie i jej najbliższym sąsiedztwie. Pandemia COVID-19 wpłynęła znacząco na procesy migracyjne i spowodowała konieczność uwzględnienia kwestii bezpieczeństwa zdrowotnego w ramach przyszłych rozwiązań.
- W ramach podejścia całościowego, przy uwzględnieniu skutków pandemii COVID-19, a zwłaszcza pogarszającej się sytuacji humanitarnej migrantów w tym uchodźców, istotne pozostanie utrzymanie zaangażowania V4 w działania w wymiarze zewnętrznym polityki migracyjnej, obejmujące wzmocnienie zdolności państw trzecich do zarządzania migracją, ochrony granic, tworzenia efektywnych systemów azyłowych oraz współpracę w zakresie przeciwdziałania nielegalnej migracji i zwalczania jej przyczyn źródłowych, zwłaszcza w krajach pochodzenia migrantów. W latach 2020–2021 realizowane będą projekty V4 w państwach trzecich (V4+Niemcy w Maroku w zakresie zarządzania granicami, V4 w Jordanii w zakresie ochrony międzynarodowej, V4+Włochy w Libii w zakresie zarządzania granicami).
- Planowane jest lobbowanie na rzecz efektywnego wdrożenia nowego mandatu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), przy jednoczesnej korekcie trybu wdrożenia o skutki pandemii COVID-19, oraz wykorzystywanie tego mandatu w dziedzinie powrotów (ew. konsultacje eksperckie w zakresie wypracowania mechanizmów i możliwości wspierania powrotów z państw trzecich).
- Monitorowanie procesu podpisywania umów o statusie z krajami Bałkanów Zachodnich w celu doprowadzenia go do końca tam, gdzie nie został jeszcze zamknięty, i uniknięcia dalszych opóźnień w jego wdrożeniu.

- Wspólne działania na rzecz rozwoju potencjału organów krajowych odpowiedzialnych za ochronę granic poprzez nowy dedykowany instrument (uzupełniający art. 61 rozporządzenia o Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej 2.0) w ramach nowej perspektywy finansowej, mający zminimalizować niekorzystne skutki rozwijania stałej służby w oparciu o potencjał krajowy. Istotny temat dyskusji stanowić będzie opracowanie spójnych mechanizmów kryzysowych dotyczących funkcjonowania operacji Frontex w obliczu sytuacji nadzwyczajnych.
- Podjęte przez państwa środki ograniczające w celu zahamowania rozprzestrzeniania się koronawirusa spowodowały ograniczenia w swobodnym przemieszczaniu się osób, spowolniły również transport w całej Europie, jednocześnie niekorzystnie wpływając na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Państwa UE stanęły w obliczu konieczności udrożnienia przejść granicznych i zapewnienia odpowiedniego balansu pomiędzy bezpieczeństwem wewnętrznym, bezpieczeństwem zdrowotnym a swobodą przepływu towarów, osób i usług. W tym kontekście pożądana będzie wymiana między krajami V4 doświadczeń/najlepszych praktyk z tego okresu i ewentualnie próba wypracowania możliwych sposobów radzenia sobie z tego rodzaju wyzwaniami w przyszłości. Istotnym elementem rozmów V4 będzie wymiana najlepszych praktyk i zapewnienie koordynacji działań na granicach zewnętrznych UE, z jednoczesnym zapewnieniem swobody przepływu towarów.
- Zorganizowane zostaną ćwiczenia „Joint Efforts 2021” dla Straży Granicznej w I połowie 2021 r.— kolejna edycja ćwiczenia sztabowego „Joint Efforts” z zakresu reagowania na kryzys migracyjny, dotyczącego symulacji dowodzenia wspólnym batalionem policyjno-granicznym V4 w ramach przygotowań do wsparcia działań na terytorium państwa trzeciego lub ewentualnie na terytorium państwa członkowskiego w reakcji na potencjalną masową migrację. Z uwagi na obecną sytuację związaną z COVID-19 przewidywane jest uwzględnienie w ramach ćwiczeń również elementu związanego z zagrożeniem epidemiologicznym oraz wystąpieniem epidemii.
- Opracowany zostanie coroczny wspólny raport analityczny dot. nielegalnej migracji w regionie, w tym spotkanie ekspertów-analityków; omówienie wkładu państw V4 oraz sformułowania wspólnych wniosków do raportu (I połowa 2021 r.).
- Planowane jest pogłębianie współpracy w ramach Migracyjnego Centrum Analitycznego.

Społeczeństwo

W tym roku przypada 70. rocznica uchwalenia Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, której stronami są wszystkie kraje V4. Konwencja ta, przyjęta w ramach Rady Europy, jest niewątpliwie fundamentem ochrony praw człowieka w Europie. Grupa Wyszehradzka powinna zatem działać na rzecz wzmocnienia Rady Europy, co pomoże utrzymać w przyszłości i ożywić pozytywne ideały, które rozkwitły w krajach V4 po powrocie wolności i demokracji wskutek upadku bloku sowieckiego.

Ochrona zdrowia

Globalna pandemia COVID-19 pokazała, że ludzkość nie może czuć się w pełni bezpieczna z biologicznego punktu widzenia. W obecnych czasach, bardziej niż kiedykolwiek, należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój badań naukowych oraz szukać rozwiązań w zakresie organizacji służby zdrowia, które pozwoliłyby efektywnie odpowiedzieć na potrzeby zapewnienia masowej reakcji w sytuacji wystąpienia nieznanego dotychczas zagrożenia dla zdrowia.

Istotne jest, aby instytucje i organizacje odpowiedzialne za obszar ochrony zdrowia (krajowe i międzynarodowe) na całym świecie współpracowały w tym zakresie. Grupa Wyszehradzka jest jednym z właściwych formatów do tego typu działań.

Istnieje potrzeba skoordynowanej reakcji służby zdrowia i środków zarządzania ryzykiem. Priorytetem powinna być ocena potrzeb i planowanie reakcji służby zdrowia na sytuację pandemiczną.

Nadrzędnym priorytetem ochrony zdrowia podczas polskiej prezydencji będzie walka z wirusem SARS-CoV-2 wywołującym COVID-19.

Polskie przewodnictwo koncentrować się będzie na współpracy z partnerami z V4 w zakresie wymiany informacji co do badań nad koronawirusem, możliwości wynalezienia szczepionki, organizacji służby zdrowia, a także dobrych praktyk stosowanych w poszczególnych krajach mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa.

Pierwsza część polskiego przewodnictwa (2020 rok) to czas reagowania na bieżącą sytuację, natomiast druga połowa, a więc pierwsze półrocze 2021 r. daje nadzieję na poprawienie sytuacji epidemiologicznej i stanowić będzie dobrą okazję do prac podsumowujących podjęte przez poszczególne kraje V4 działania w zakresie zwalczania COVID-19.

Pandemia COVID-19 wykazała, jak bardzo istotne jest przystosowanie procesów systemów służby zdrowia w czasach kryzysu. W tym sensie polska prezydencja w V4 aktywnie zwiększy współdzielenie najlepszych praktyk wynikających z polityk służby zdrowia i wesprze współpracę między krajowymi interesariuszami i ekspertami na wszystkich poziomach. V4 odgrywa również istotną rolę w upraszczaniu tworzenia wzajemnych połączeń w tym względzie między krajowymi systemami informatycznymi.

1. Polityka lekowa

Polska prezydencja planuje kontynuować dyskusję podejmowaną ostatnio przez kolejne przewodnictwa w V4 dot. dostępności leków. Kluczowa będzie pogłębiona wymiana informacji nt. rozwiązań w zakresie przeciwdziałania niedoborom leków, stosowanych w innych państwach a także, w kontekście COVID-19, badań nad wirusem, szczepionką; problemu dystrybucji leków i substancji czynnych z państw trzecich. Wspólne działania na rzecz popierania finansowania przez UE badań i innowacji pozwolą na rozwój sektora farmaceutycznego krajów UE.

Kontynuacja prac nad Inicjatywą „Fair Pricing” (FaAP) (V4 i Litwa) — międzynarodowego, wieloletniego projektu mającego na celu zapewnienie uczciwych i przystępnych cen produktów medycznych.

2. Współpraca w ratownictwie medycznym

Pogłębiona dyskusja nt. narzędzi pozwalających na transgraniczną współpracę w ratownictwie medycznym. Wymiana doświadczeń z zakresu różnic w systemach PRM (zwłaszcza w kontekście współpracy transgranicznej) w poszczególnych państwach oraz funkcjonowania transgranicznych umów dot. ratownictwa medycznego w krajach V4 oraz rola systemu ratownictwa medycznego w walce z epidemią.

3. Kadry medyczne

Kwestia obowiązujących przepisów oraz kierunków wprowadzanych zmian przez państwa V4 w zakresie dostępu do zawodów medycznych (lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarki,) przez obywateli, którzy uzyskali swoje kwalifikacje zawodowe poza UE.

Działania prowadzące do redukcji obciążeń biurowo-administracyjnych oraz migracji kompetencji w kontekście ewentualnych zmian w zakresie potrzeby kreowania nowych zawodów medycznych takich jak asystent lekarza i sekretarka medyczna, a także zwiększanie kompetencji pielęgniarek (wymiana doświadczeń dot. rozwiązań w tym zakresie).

Rozwiązania w zakresie niedoborów kadrowych w sytuacji masowych epidemii.

Kultura

Sytuacja w Europie, wobec epidemii, postawiła przed środowiskiem twórców kultury oraz przed osobami odpowiedzialnymi za kształtowanie polityki kulturalnej wyjątkowe, nowe wyzwania. Będzie miała ona zasadniczy wpływ na podejmowaną tematykę podczas polskiej prezydencji. Planujemy wprowadzenie do programu platformy wymiany doświadczeń i wiedzy, zarówno na temat wpływu kryzysu na funkcjonowanie sektora kultury, ale przede wszystkim sposobów i mechanizmów jego wsparcia. Szczególne znaczenie będzie miało wykorzystanie nowych mediów i internetu w procesie wzmacniania sektora w czasie kryzysu oraz promowania uczestnictwa w takiej formie kultury wśród społeczeństw V4. Omówione zostaną także aspekty gospodarcze oraz analiza roli sektora kultury w zwalczaniu spowolnienia gospodarczego w regionie. Nad tymi zagadnieniami pochylą się zarówno eksperci, jak i ministrowie kultury, podczas dorocznego spotkania wiosną 2021 r.

Niezależnie od obecnych okoliczności, w ramach polskiej Prezydencji zaplanowane zostało rozwijanie dotychczasowych obszarów współpracy oraz realizowanie projektów pod auspicjami ministrów kultury V4. Istotnym elementem prac V4 są badania nad dziedzictwem kulturowym i tożsamością regionu a także jego popularyzacja. Swoje prace kontynuować będzie Grupa Robocza Ekspertów do spraw Dziedzictwa Kulturowego Krajów V4, a w Krakowie zorganizowane zostanie kolejne Forum Dziedzictwa Europy Środkowej. Będą też kontynuowane projekty promujące dokonania w poszczególnych dziedzinach artystycznych (np. projekt PACE V4 w kontekście- wspólne prezentacje sztuk scenicznych w świecie, wzornictwo V4 w ramach projektu Rings in Water, czy też sztuki filmowej poprzez projekty takie jak Visegrad Cinema Days).

Działania:

- 11. Akademia Dziedzictwa V4, zarządzanie obiektami kulturowymi z listy dziedzictwa światowego UNESCO w państwach wyszehradzkich — 2021;
- Konferencja dot. funduszy UE na kulturę;
- III Międzynarodowy Festiwal Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej EUFONIE — listopad 2020;
- Spotkanie przedstawicieli bibliotek narodowych — 2021;
- 6. Forum Dziedzictwa Europy Środkowej, Kraków, 2021;
- Spotkanie ministrów kultury państw V4 — maj/czerwiec 2021.

Młodzież

Kontynuacja współpracy w obszarze młodzieży państw V4 i Partnerstwa Wschodniego oraz państw Bałkanów Zachodnich jest istotnym elementem budowania przyjaznych i dobrosąsiedzkich stosunków w regionie. W tym obszarze tematem priorytetowym polskiej prezydencji jest włączenie społeczne młodych ludzi. Pandemia koronawirusa oraz jej następstwa gospodarcze i społeczne, w tym także przyspieszenie zmian technologicznych w edukacji, na rynku pracy i w szeroko rozumianym życiu społecznym wykazały, że wyrównywanie szans osób zagrożonych wykluczeniem jest jednym z czynników warunkujących odporność społeczeństw na kryzysy.

Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje zorganizowanie seminarium z udziałem przedstawicieli ministerstw, pracowników młodzieżowych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego (rady młodzieżowe i organizacje młodzieżowe) z państw V4 oraz Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Celem seminarium będzie wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie działań zwiększających aktywność społeczną i obywatelską młodzieży zagrożonej wykluczeniem oraz zapewniających włączenie jej w procesy decyzyjne oraz lepsze przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Z uwagi na ograniczenia spowodowane pandemią istotnym tematem będą w szczególności: przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu dzieci i młodzieży, sposoby radzenia sobie z ograniczeniami infrastrukturalnymi, brakami sprzętu i niedostępnością łączności internetowych, podnoszenie kompetencji cyfrowych osób pracujących z młodzieżą, a także reakcje na zmiany na rynku pracy.

Edukacja

W ramach corocznie odbywającego się Kongresu Rozwoju Systemu Edukacji, jesienią 2020 r. odbędzie się panel V4 oraz Partnerstwa Wschodniego. Planuje się, że panel będzie dotyczył śródkresowego podsumowania programu Unii Europejskiej w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014-2020 Erasmus+, w kontekście państw V4 i PW. W ramach panelu zostanie również podjęta refleksja na temat wpływu pandemii koronawirusa na mobilność edukacyjną i konieczność dostosowania formatów współpracy w programie do nowej rzeczywistości, np. większe zastosowanie tzw. mobilności wirtualnych, rozszerzenie zastosowania eTwinning na inne grupy docelowe i realizowanie projektów partnerskich w sposób zdalny. Będzie on okazją to podzielenia się doświadczeniami zdobytymi podczas zakłóceń wywołanych pandemią i uzyskanymi w wyniku kształcenia zdalnego, w tym przy wykorzystaniu odpowiednich platform europejskich.

Wymiar sprawiedliwości

1. Wymiana doświadczeń i informacji z krajami V4 nt. problemów z implementacją art. 6 ust. 1 oraz art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w kontekście przewlekłości postępowań sądowych oraz skuteczności krajowego środka przeciwko przewlekłości postępowań. Spotkanie⁸ ekspertów krajowych zajmujących się monitorowaniem tych problemów oraz szkoleniami sędziów w tym zakresie; wypracowanie dobrych praktyk w zakresie zwalczania przewlekłości postępowań sądowych oraz stosowania skutecznego środka przeciwko przewlekłości.

2. Rozwijanie najlepszych praktyk wykonywania zadań organów centralnych państw V4 (lub V4+Bułgaria i Rumunia) utworzonych zgodnie z rozporządzeniem UE 1993/2007 z 13 listopada 2007 oraz rozporządzeniem UE 1206/2001 z 28 maja 2001 w sprawie przeprowadzania dowodów. Spotkanie organów centralnych państw V4; wymiana doświadczeń i informacji dotyczących problemów praktycznych związanych z realizacją ich

⁸ W przypadku gdyby pandemia COVID-19 trwała przez dłuższy czas, proponuje się, aby proponowane wymiany odbywały się w formie wideokonferencji.

zadań (w szczególności dotyczących interpretacji pojęcia sprawy cywilnej i handlowej, wykonywanie wniosków sądów państw członkowskich o ustalenie adresu osoby przebywającej w innym państwie członkowskim V4); spotkanie ekspertów dotyczące przyszłej współpracy między państwami członkowskimi V4 i organami Wielkiej Brytanii po zakończeniu okresu przejściowego wynikającego z umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej z 24 stycznia 2020.

3. Rozwijanie najlepszych praktyk współpracy między punktami kontaktowymi Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach cywilnych i handlowych (EJN). Konsultacje z punktami kontaktowymi EJN w krajach V4 (lub V4 + punkty kontaktowe EJN Bułgarii i Rumunii); wymiana informacji i doświadczeń nt. problemów praktycznych związanych z wykonywaniem zadań punktów kontaktowych EJN.

4. Przygotowanie inicjatywy V4 w zakresie podjęcia przez UE działań mających na celu ułatwienie obywatelom (w wymiarze transgranicznym) ograniczenia skutków kradzieży tożsamości po stwierdzeniu tego faktu przez właściwy organ. Celem takiej wspólnej inicjatywy V4 byłoby stworzenie podstaw do wdrożenia skutecznych mechanizmów współpracy transgranicznej, obejmujących dyfuzję informacji o kradzieży tożsamości w stosownych rejestrach publicznych oraz zapewnienie możliwości uwzględnienia tych informacji na gruncie prawa krajowego. Dążenie do zapewnienia skutecznej ochrony w praktyce interesów obywateli państw członkowskich UE (wspólne działanie państw V4 zwiększyłoby szanse na podjęcie wskazanej inicjatywy na forum UE).

5. Konkurs z cyberbezpieczeństwa „153+1” przeprowadzany w nowoczesnej formule CTF (capture the flag): udostępnienie uczestnikom zadań bez wskazania jedynej poprawnej ścieżki rozwiązania, co umożliwia sytuację, w której uczestnicy znajdą rozwiązanie zadania ścieżką nieprzewidzianą przez organizatorów, punktowaną na równi z „przewidywaną ścieżką rozwiązania”. Wszystkie zadania dostępne za pośrednictwem strony internetowej, skłaniające uczestnika do wykorzystania wiedzy i narzędzi informatycznych (połączenie teorii i umiejętności praktycznego wykorzystania posiadanej wiedzy). Przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych (liceum, zawodówka, technikum), na ostatnim etapie przed studiami (edukacją wyższą). Cele: 1. zwiększenie obronności regionu przed atakami w cyberprzestrzeni poprzez edukację młodzieży (od ilości i jakości specjalistów w regionie wprost zależy cyberbezpieczeństwo regionu); 2. integracja młodzieży w regionie V4; 3. rozwinięcie współpracy i wymiany doświadczeń z zakresu cyberbezpieczeństwa w regionie V4; 4. zainteresowanie młodzieży regionu V4 wysokomarżową dziedziną gospodarki jaką jest cyberbezpieczeństwo (możliwość utworzenia w przyszłości wielu start-upów z tej dziedziny i wzrostu gospodarczego regionu).

6. Konferencja poświęcona cyberbezpieczeństwu w regionie V4 (nazwa robocza: „Cyberbezpieczeństwo dla sprawiedliwości”). Celem jest wymiana doświadczeń z zakresu: i. ścigania cyberprzestępców w poszczególnych krajach V4; ii. zmian prawa dotyczącego cyberprzestępstw w krajach V4; iii. zabezpieczenia infrastruktury administracji publicznej przed cyberzagrożeniami; iv. ochrony obywateli i młodzieży przed nowymi zagrożeniami, takimi jak: cyberprzemoc, seksting, patostreaming, mowa nienawiści, dostęp nieletnich do pornografii itp.; v. wdrażania innowacyjnych rozwiązań informatycznych w więziennictwie, sądownictwie, prokuraturze i innych jednostkach administracji publicznej (dla zwiększenia bezpieczeństwa zarówno informatycznego jak i fizycznego). Cel dodatkowy: promocja edukacji informatycznej i zwiększania świadomości cyberzagrożeń wśród młodzieży i obywateli V4. Planuje się, że finał i wręczenie nagród w ramach konkursu „153+1”, o którym mowa w pkt. 5, nastąpi podczas konferencji.

7. Spotkanie ministrów sprawiedliwości krajów V4 dotyczące wdrożenia wspólnych procedur chroniących rolę rodziny we współczesnej społeczności międzynarodowej, w kontekście bieżących wyzwań wynikających z obszaru globalnego rozwoju.

8. Konsultacje dobrych praktyk oraz rozwiązań legislacyjnych w zakresie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, w tym funkcjonowania pracy sądów — w czasie pandemii COVID-19. Działania mogą mieć

charakter jednorazowej wideokonferencji/telekonferencji lub cyklicznych spotkań w takiej formule (w zależności od rozwoju sytuacji epidemicznej). Realizowane będą na poziomie roboczym.

9. Badanie wykonalności powołania Wyszehradzkiego Instytutu Prawa Porównawczego mającego misję zapewnienia państwu V4 fachowych opinii w dziedzinie prawa i ustawodawstwa porównawczego, a także prawa zagranicznego i międzynarodowego.

Polityka społeczna

1) Koordynacja stanowisk krajów V4 w zakresie agendy UE dot. spraw społecznych i zatrudnienia (w szczególności inicjatyw w obszarze europejskiej płacy minimalnej i europejskiego programu reasekuracji bezrobocia).

2) Wyzwania współczesnego rynku pracy:

- przyszłość rynku pracy, w tym w kontekście automatyzacji, cyfryzacji i robotyzacji;
- nietypowe formy zatrudnienia;
- wspieranie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy;
- zachowanie dłuższej aktywności na rynku pracy;
- tworzenie wysokiej jakości i nowych rodzajów miejsc pracy;
- prognozowanie zapotrzebowania na zawody;
- aktualizacja zasad działania urzędów i instytucji rynku pracy (w kontekście zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych);
- tworzenie rozwiązań, które będą odpowiadały na wyzwania związane ze skutkami migracji wewnątrz UE pracowników dla krajów pochodzenia migrantów.

Działania:

- Platform Work Summit (KE), 2020 (możliwe przyjęcie deklaracji).

3) Działania na rzecz aktywnego i godnego starzenia się:

- aktywizacja na rynku pracy;
- edukacja seniorów;
- rozwój teleopieki (deinstytucjonalizacja pomocy społecznej);
- zapobieganie samotności i izolacji osób starszych;

4) Działania na rzecz poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnością:

- wykorzystanie nowych rozwiązań technologicznych dla osiągnięcia większego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych (instytucjonalne oraz poza instytucjonalne);
- zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie osób niepełnosprawnych i z problemami ze zdrowiem psychicznym;
- zbieranie informacji i danych statystycznych dot. osób niepełnosprawnych i realizacji polityk związanych z tym obszarem.

Cele (dla punktów 2-4): wymiana opinii, doświadczeń, dobrych praktyk, ew. przyjęcie wspólnych konkluzji czy wniosków.

5) Działania na rzecz rodziny:

- przeciwdziałanie starzeniu się społeczeństw (działania sprzyjające podniesieniu wskaźnika dzietności).

W ciągu ostatnich 10 lat (2009–2018) tylko w 7 krajach Europy wzrósł wskaźnik dzietności: Polska, Węgry, Czechy, Słowacja, Rumunia, Słowenia i Niemcy. We wszystkich tych państwach wskaźniki wzrosły z bardzo niskich poziomów (od 1,3–1,4 do 1,5–1,7). We wszystkich pozostałych państwach wskaźniki dzietności utrzymują się na podobnym poziomie lub maleją.

- przeciwdziałanie rozpadowi rodzin (promowanie trwałych związków i przeciwdziałanie rozwodom);
- rodzina jako źródło kapitału ludzkiego i rozwoju innowacji;

- współpraca z organizacjami prorodzinnymi w Europie, m.in. ELFAC (European Large Families Confederation) i FAFCE (Federation of Catholic Family Associations in Europe).

Cel: wymiana dobrych praktyk i ustalenie wspólnego stanowiska na forum UE i ONZ.

Sport

Kontynuacja współpracy V4 w obszarze sportu między związkami sportowymi państw V4, m.in. podczas zawodów Turnieju Nadziei Olimpijskich (TNO) rozrywanych w poszczególnych państwach V4 (szczególnie dużo uwagi poświęcone zostanie problemom, z którymi organizatorzy TNO mierzą się wskutek pandemii COVID-19).

O ile pozwolą na to okoliczności Związki Kolarskie w państwach V4 będą kontynuować projekt Kolarskiego Wyścigu Wyszehradzkiego; a także zrealizowane zostaną V4 Future Sports Festival oraz Central European Diplomatic Football Cup of 6 nations (razem z Niemcami i Austrią).

Turystyka

Turystyka bardzo dotkliwie odczuwa skutki pandemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2, stąd też podczas polskiej prezydencji kluczową sprawą dla wszystkich członków V4 będzie poszukiwanie metod i skutecznych sposobów koniecznego wsparcia (finansowego i metodologicznego) podmiotów działających w szeroko rozumianej branży turystycznej.

Kontynuowane będą zadania rozpoczęte podczas czeskiej prezydencji, tj. np. zacieśnianie współpracy z prywatnymi organizatorami podróży w regionie V4 i poza nim. Jednak absolutnym priorytetem będzie poszukanie finansowania turystyki z wielu źródeł, w tym z Unii Europejskiej, m.in. w ramach prac prowadzonych nad budżetem oraz Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021–2027 oraz planowanym pakietem odbudowy.

Realizowana będzie współpraca państw V4 w dziedzinie marketingu turystycznego i wspólnych działań promocyjnych realizowanych przede wszystkim przez narodowe organizacje turystyczne tych państw. Współpraca pod nazwą „Discover Central Europe”, będzie odbywała się w oparciu o corocznie uzgadniany i podpisywany plan marketingowy. Konieczne będzie przyłożenie większej wagi do rynku europejskiego, jak też kontynuacja realizowanych w latach ubiegłych działań na wybranych dalekich rynkach. Dotychczasowe priorytety dotyczące realizacji działań promocyjnych głównie w Chinach, Indiach, USA, Korei Południowej, Federacji Rosyjskiej i państwach Bliskiego Wschodu zostaną poddane gruntownej analizie.

W celu realizacji zadań wykorzystywane będą najbardziej efektywne narzędzia marketingowe, w tym objazdowe spotkania promocyjne, prezentacje, warsztaty branżowe, platformy e-learningowe oraz kampanie promocyjne w internecie.

Realizowane będą działania mające na celu wzrost turystyki transgranicznej pomiędzy graniczącymi ze sobą regionami, m.in. poprzez wypracowanie przez państwa V4 wspólnych, transgranicznych produktów turystycznych. Produkty te koncentrować się będą wokół najbardziej znanych atrakcji turystycznych, takich jak: miasta, architektura, miejsca z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO, zamki i pałace, przyroda, jak również turystyka kulinarna, turystyka aktywna oraz turystyka uzdrowiskowa, spa i wellness.

Inne płaszczyzny współpracy

Współpraca parlamentarna

Ważną częścią dialogu w ramach V4 są kontakty między parlamentami krajami V4. Obserwowanemu w ostatnich latach wzrostowi częstotliwości spotkań na wysokim szczeblu, będą towarzyszyły starania na rzecz intensyfikacji kontaktów komisji parlamentarnych, przy równoczesnym zacieśnianiu współpracy kancelarii parlamentów państw V4. Podejmowane będą wysiłki służące m.in. wzmacnianiu istniejących i rozwijaniu nowych form współpracy parlamentów państw V4 oraz koordynacji działań podejmowanych w ramach agendy UE (w tym zwiększenia roli parlamentów narodowych w UE w kontekście konferencji w sprawie przyszłości Europy).

W ramach współpracy parlamentarnej V4 planowane jest uczczenie 30. rocznicy współpracy wyszehradzkiej.

Współpraca samorządowa

Polska prezydencja będzie zachęcać do rozwijania współpracy między jednostkami samorządów różnego szczebla w państwach V4. Prezydencja będzie wspierać wspólne działania V4 na rzecz promowania rozwoju współpracy między samorządami, współpracy transgranicznej i dzielenia się doświadczeniami V4 w tym obszarze z krajami Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich.

Statystyka

Podczas polskiej prezydencji polski Główny Urząd Statystyczny (GUS) będzie kontynuować intensywną współpracę z krajowymi urzędami statystycznymi państw V4 (współpraca na podstawie przyjętego w kwietniu 2018 r. „Memorandum of Understanding ws. współpracy między urzędami statystycznymi państw Grupy Wyszehradzkiej”).

Działania:

Wdrożenie postanowień Memorandum of Understanding ws. współpracy przyjętego przez urzędy statystyczne państw V4.

Dzielenie się wiedzą, doświadczeniami i dobrymi praktykami w obszarze statystyki.

Wzmożenie współpracy w dziedzinie statystyki między krajami V4. Analiza m.in. ramy GVC oraz udziału zagranicznej wartości dodanej w eksporcie brutto.

Realizacja wspólnych projektów statystycznych i działań rozwojowych.

Promowanie publikacji statystycznych z państw V4.
